

Amerikos Lietuvių tarybos 61-ojo suvažiavimo, įvykusio 2001 m. spalio 10 d. Čiakgoje, dalis prezidiumo: Petras Buchas, dr. Jonas Valaitis, Simonas Girdzijauskas ir Pranas Jurkus.

Jono Kuprio nuotr.

NATO PLĖTRA Į BALTIJOS VALSTYBES

Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas Seattle lapkričio 29-30 d.d. vykstančioje saugumo konferencijoje perskaitė pranešimą, kuriame pristatė Lietuvos požiūrį dėl NATO plėtros bei jos naudą regiono saugumui ir bendradarbiavimui su Rusija. Seattle Washingtono universitete surengtoje konferencijoje "NATO plėtra į Baltijos valstybes" pranešimus taip pat skaitė Estijos ir Latvijos ambasadoriai JAV, politinių ir tarptautinių mokslų specia-

listai, Rusijos bei JAV vyriausybinių organizacijų atstovai.

V.Ušackas pažymėjo, kad šiandien tiek Lietuvai, tiek kitoms Vilniaus-10 grupės šalims, kurios siekia prisijungti prie laisvę ir saugumą nešančio Aljanso- svarbus ir iššūkių metantis laikas. "Mes gyvename didelių galimybių metu, įgalinančiame sukurti nedalomą ir laisvą Europą, bei paskatinti Europos integraciją. Mes tikime, kad šias galimybes pavyks paversti nauja tikrove", - sakė jis.

Pasak V.Ušacko, dėl šių priešasčių Lietuvos bei kitų Vidurio ir Rytų Europos šalių vadovai džiaugsmingai sveikino JAV prezidento George W.Bush birželio 15 d. Varšuvoje išsakytą įsipareigojimą tęsti NATO plėtrą. Ambasadorius užtikrino, kad Lietuva, savo ruožtu, deda ir toliau dės visas praktines pastangas, kad atitiktų narystės Šiaurės Atlanto Aljanse keliamus reikalavimus. Jis paragino JAV bei kitas NATO nares per sekantį NATO viršūnių susitikimą 2002 m.

Prahoje į Šiaurės Aljansą pakviesti tris Baltijos šalis.

Rugsėjo 11 d. tragiški įvykiai išryškino bendromis demokratinėmis vertybėmis ir įsipareigojimais paremtų sąjungų svarbą. V.Ušackas konferencijos dalyvius supažindino su ryžtingomis priemonėmis, kurių Vilniaus-10 grupės narės, drauge ir atskirai, ėmėsi ginant bendras vertybes. Tuo pačiu jis pabrėžė, kad svarbus atsakas terorui yra spartesnė Europos integracija, tame tarpe NATO plėtra.

Kalbėdamas apie bendra-

darbiavimo su Rusija perspektyvas, V.Ušackas akcentavo, kad Baltijos šalių narystė ES ir NATO sukurs naujas bendradarbiavimo galimybes. Savo pranešime, V.Ušackas pristatė Lietuvos Prezidento V.Adamkaus rugsėjo 10 d. Strateginių ir tarptautinių tyrimų centre nubrėžtą Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių tolesnio bendradarbiavimo su Rusija viziją bei strategiją. Pirmą, remdamiesi sukaupta sėkminga bendradarbiavimo su Kaliningrado sritimi patirtimi, Lietuva, drauge su Estija ir Latvija, pasirengusi toliau plėtoti bendradarbiavimą su kaimyniniais Rusijos regionais ir suteikti šiam darbui prioritetą. Antra, Baltijos šalys ir Rusija yra suinteresuotos, kad regiono ekonomika augtų ir klestėtų. Trečia, išsiplėtus NATO ir ES, Lietuva yra pasiryžusi skatinti bendradarbiavimą tarp Rusijos ir euroatlantinių struktūrų. Galiausiai, kaip pažymėjo V.Ušackas, Rusija turi susitaikyti su savo istorine praeitimi, ir Lietuva yra pasirengusi jai padėti šiame nelengvame darbe.

Užbaigdamas pranešimą, jis pažymėjo, kad Lietuva teigiamai vertina lapkričio 12-14 d.d. įvykusio JAV ir Rusijos prezidentų susitikimo rezultatus, kurie prisidės prie naujų NATO-Rusijos santykių plėtojimo.

Rolandas Kačinskas

KALININGRADO PLĖTROS PERSPEKTYVOS

Seimo nario Alvydo Medalinsko nuomone, Lietuvos patyrimas bendradarbiaujant su Kaliningrado sritimi kelia didžiulį susidomėjimą Europos Sąjungos valstybėse ir Rusijoje.

Seimo narys tikisi, kad šį patyrimą būtų galima perkelti ir į kitus kraštus, kurie aiškiai nori orientuotis į Europos Sąjungą, vykdyti demokratinės rinkos reformas. Tai akcentavo A. Medalinskas, komentuodamas Briuselyje vykusį Europos Parlamento narių ir Rusijos Dūmos deputatų susitikimą. Šiame rimtame daugiašaliame susitikime, pasak jo, pirmą kartą buvo išskirtas Kaliningrado srities klausimas. Europos Parlamente vykusiame pokal-

byje dalyvavęs Lietuvos atstovas, Seimo narys A. Medalinskas išdėstė Lietuvos poziciją dėl Kaliningrado srities perspektyvų. "Lietuva buvo pakviesta dalyvauti kaip neutrali pusė, turinti bendradarbiavimo su Kaliningrado sritimi patirtį, galinti pateikti pasiūlymus tiek ES, tiek Rusijai", - sakė A. Medalinskas.

Spaudos konferencijoje, kalbėdamas apie regioninę politiką, A. Medalinskas pabrėžė būtinybę daugiau dėmesio skirti santykiams su Ukraina. Jo nuomone, Lietuva turėtų padidinti dėmesį Ukrainai, nes ši šalis yra iš dalies išnykusi iš pagrindinės Europos politikų leksikos, yra šešėlyje. "Lietuva su savo partneriais, pavyzdžiui, Len-

kija, galėtų prisidėti prie to, kad tokia situacija baigtųsi", - sakė A. Medalinskas. Jo nuomone, nepelnytai pamiršta Ukraina turėtų būti grąžinta į Lietuvos užsienio politikos prioritetus, ypač kalbant apie regioninę politiką.

Seimo Užsienio reikalų komiteto narys A. Medalinskas pridūrė, kad pirminkaujančiai Europos Taryboje Lietuvai nebus lengva realizuoti vieną iš jos iškeltų prioritetų - Baltarusijos atskleidimą pasauliui. Tai nebus lengva. "Čia yra daug povandeninių uolų", - pastebėjo parlamentarai. Pasak jo, Europos valstybės ir pačios nėra apsisprendusios, kaip galėtų padėti Baltarusijai atsiverti pasauliui.

LIETUVA - TARP PIRMOSIOS PLĖTROS KANDIDAČIŲ

Lietuvos užsienio reikalų ministras ir derybų dėl Lietuvos narystės Europos Sąjungoje delegacijos vadovas Antanas Valionis pažymėjo esąs patenkintas naujais poslinkiais derybose su ES.

Lapkričio 28 d. Briuselyje preliminariai suderinusi dar tris derybų skyrius dėl Laisvo asmenų judėjimo, Muitų sąjungos ir Konkurencijos politikos Lietuva ir ES yra preliminariai baigusios derybas dėl 21 derybų skyriaus.

Iš viso yra 29 pagrindiniai skyriai ir du papildomi - Institucijų bei Kitų klausimų - kurie bus aptariami derybų pabaigoje. Lietuva, ministro A. Valionio teigimu, "įsitvirtino tarp tų šalių kandidačių, kurios turi galimybių į ES įstoti per pirmąją plėtros bangą".

Lietuva siekia derybas baigti 2002-aisiais, o nuo 2004 metų sausio 1 dienos - būti pasirengusi prisiimti ES narės teises ir pareigas. Tokia perspektyva, pasak jo, atrodo gana reali, - juolab kad tai patvirtina ir Europos Komisija, prieš porą savaičių paskelbtame Strateginiame dokumente pripažinusi, jog 2000-2006 metų ES biudžetas yra pakankamas dešimčiai naujų narių priimti.

Tačiau diplomatijos vadovas pabrėžė, kad dar nėra galutinių sprendimų dėl plėtros scenarijų. Todėl, pasak jo, šiame derybų etape turime sutelkti pastangas ir siekti, kad plėtros eiga būtų palanki Lietuvai.

ELTA

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

▪ SIŪLOMA ATŠAUKTI "MAŽEIKIŲ NAFTOS" VADOVUS

Liberalų sąjungos pirmasis vicepirmininkas, Seimo narys Rolandas Paksas siūlo Vyriausybei kreiptis į amerikiečių kompanijos "Williams" vadovybę, kad šioji atšauktų "Mažeikių naftos" vadovus, neužtikrinančius pelningos įmonės veiklos, bei pasitelkus rimtą tarptautinę finansų instituciją atlikti įmonės veiklos auditą, praneša ELTA.

Tokį siūlymą R. Paksas pateikė lapkričio 28 d. spaudos konferencijoje, kurioje analizavo "Mažeikių naftos" problemas, pradedant avarijomis Būtingės terminale, sprogimais pačioje įmonėje ir baigiant įmonės atsisakymu mokėti valstybei daugiau kaip 10 milijonų litų palūkanų.

Ekspertų skaičiavimais, kuriuos pateikė R. Paksas, sandoris su "Williams" Lietuvai jau atnešė ar dar atneš apie 250 milijonų litų nuostolių, o iš viso įmonė Lietuvai skolinga apie 1,5 milijardo litų. Praėjusiais metais įmonės valdymui buvo išleista daugiau kaip 44 milijonai litų, atlyginimai įmonės darbuotojams užsieniečiams siekė 17 milijonų litų. 2000 metais įmonė patyrė daugiau kaip 89 milijonus litų nuostolių, o per 9 šių metų mėnesius - per 162 milijonus litų. "Skaičiai iškalbingi. Patys kišame pinigus į maišą, o po to dar ir primokame tam, kas tuos pinigus paleidžia vėjais", - sakė R. Paksas. Jo įsitikinimu, tokio nesėkmingo "Mažeikių naftos" ūkininkavimo priežastys ir nesiskaitymas su šalies valdžia glūdi pasirašytoje Lietuvos sutartyje su JAV kompanija "Williams" dėl "Mažeikių naftos" privatizavimo.

1999 metų rudenį tuometinės konservatorių Vyriausybės vadovas R. Paksas sutartį su JAV kompanija "Williams" pavadino nenaudinga Lietuvai, atsisakė ją pasirašyti ir atsistatydino iš Premjero posto. Dabartinė situacija, anot parlamentaro, tikrai patvirtina ekspertų spėjimus, jog sutartis yra pasirašyta tokia, kad "Williams" gali jaustis tvirtai, o kai kada - įžūliai. "Ir turime absurdą - valstybė negali jaustis lygiavertė partnerė su jos teritorijoje veikiančia įmone, nes sutartyje nebuvo įtvirtinta jokių valstybės interesus ir garbę ginančių saugiklių", - sakė R. Paksas.

Spaudos konferencijoje R. Paksas kritikavo dabartinės Vyriausybės, nežinančios, ką daryti su "Mažeikių nafta", poziciją. Anot jo, normalioje valstybėje ūkio subjektai arba pasirašo sutartis ir jų laikosi, arba geranoriškai susitaria pakeisti sutartį, arba jų nesilaiko ir viską aiškina teismine tvarka.

▪ KAS KALTAS DĖL "MAŽEIKIŲ NAFTOS"

Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas kviečia Vyriausybės ir "Mažeikių naftą" valdančios kompanijos "Williams" atstovus konstruktyviam dialogui. Lapkričio 19 d. Lietuvos parlamento vadovas lankėsi Mažeikiuose, naftos perdirbimo įmonėje domėjosi avarijos Būtingėje likvidavimo eiga, įmonės modernizavimo perspektyvomis, žmonių darbo sąlygomis.

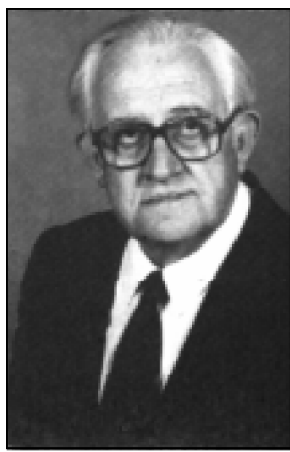
"Vyriausybės ir "Mažeikių naftą" valdančios kompanijos "Williams" santykiuose turėtų atsirasti daugiau pasitikėjimo", - sakė A. Paulauskas Mažeikiuose surengtoje spaudos konferencijoje. Seimo Pirmininkas pakvietė abiejų pusių atstovus susitikti ir ramiai aptarti susiklosčiusią situaciją, nenaudojant drastiškų santykių aiškinimosi formų, kurios pirmiausia atneša žalą valstybės biudžetui. "Biudžetas, deja, surenkamas ne taip gerai, kaip norėtūsi, todėl kiekvienas milijonas valstybei yra labai svarbus. Šiandien mes turime nubrėžti brūkšnį ir nustoti aiškintis, kas kaltas. Mūsų bendras siekis, kad gamykla pagaliau pradėtų dirbti pelningai", - sakė jis.

▪ "WILLIAMS" IŠVARYMAS - ANTINATINIO PLANO DALIS

Seimo narė konservatorė Rasa Juknevičienė yra įsitikinusi, kad į antinatinį veiksmų planą Lietuvoje pirmuoju yra įrašytas "Williams" išvarymas iš Lietuvos. Artėjant lemiamiems sprendimams dėl NATO plėtros, parlamentarė ragina nedaryti galinčių brangiai kainuoti vidaus politikos klaidų, nustoti kariauti su "Williams" ir kuo skubiau priimti "Mažeikių naftai" reikalingus sprendimus, praneša ELTA.

Konservatorė spaudos konferencijoje apgailestavo dėl iš naujo sukeltų diskusijų apie "Mažeikių naftą", kritikavo Vyriausybę dėl neveiklumo sprendžiant įmonės klausimus, o politikus - dėl "karų", pradėtų prieš amerikiečių valdomą įmonę. "Kuo greičiau socialdemokratai supras, kad jų partnerystė su "Mažeikių nafta" ir "Williams-Lietuva" yra ir jų sėkmės laidas ekonominiu, geopolitiniu ir kitais požiūriais, tuo geriau bus visai Lietuvai. Socialdemokratai turi pagaliau suvokti, kad jie yra ne opozicijoje ir nustoti kariauti, nes jų karas prieš "Mažeikių naftą" tampa ir karu prieš Lietuvą", sakė R. Juknevičienė.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Algirdas Pužauskas

Lapkričio mėnesio amerikiečių švenčiama Padėkos diena padidino viltis, kad naujasis karas Afganistane baigsis politinėmis derybomis. Amerika ėmėsi gan pavojingo piniginio ginklo. Afganistano gyventojai skatinami suimti ir išduoti teroristų vadą Osama bin Laden, kuris spėjama dar slapstosi Afganistane. Vietinės radijo stotys plačiai skelbia, kad už bin Laden suėmimą ar už informaciją, kuri padėtų jį suimti ar sunaikinti, bus sumokėta nemaža suma, net 25 milijonai dolerių. Už teroristų vado adjutantus, skyrių vadovus, kitus al Qaida organizacijos vadokus bus sumokama mažiau, tačiau pagal Afganistano standartus irgi nemažos pinigų sumos.

Šiaurinio Afganistano kariuomenės vadai apsupo Kunduz miesto Taliban milicijos tvirtovę. Iš perbėgėlių sužinota, kad Taliban kariuomenėje yra daug užsieniečių, ypač daug Pakistano vyrų. Jie sudaro nemažą kariuomenės dalį, tačiau nemažai jų yra pabėgėlių yra nemažai Pakistano mūšų vaikų, kuriems jau užteko JAV ir kitų šalių aviacijos bombardavimų ir

TERORISTŲ GRETOS MAŽEJA

specialių jėgų kariuomenės puolimų. Svarbus Šiaurinės sąjungos karo vadas gen. Khan Daoud paskelbė kad "užsieniečiai" laikini priešai galės lengvai iškeliauti iš kur atvykę ir afganai jiems nekeršys. Kunduz mieste gyvena apie 100,000 žmonių, kuriems nusibodo svečiai iš arabų šalių ir kaimyniniai pakistaniečiai. Generolas paskelbė kad "svečiai iš arabų šalių ir kaimyniniai pakistaniečiai. Generolas paskelbė kad "svečiai" iš užsienio Taliban eilėse jau nužudė 370 afganų, veikiančių Taliban organizacijoje. Net ir tie afganų žudikai galės pasitraukti, jei jie atiduos ginklus.

Jungtinės Tautos paskelbė, kad kovos Afganistane turės baigtis ir bus reikalinga sudaryti šiojią tokią vyriausybę, kuri perimtų valstybės tvarkymą. Šiaurinės sutarties vadai yra kviečiami vykti į Vokietiją, kaip paskelbė koalicijos užsienio reikalų ministras Abdullah. Vokietijoje, dar nežinia Bonoje ar Berlyne įvyktų Afganistano grupių, kariuomenės ir politinių vadovų pasitarimai. Jau skelbiama, kad daugiau 30 tokių genčių vadų sutiko važiuoti į Vokietiją tartis. Jau pats toks sutikimas laikomas žingsniu į priekį, nes Taliban priešai praityje yra nemažai turėję konfliktų. Jau pasigirdo kalbos, kad nauji nesutarimai

kilo, kai pasiūlyta į vadų konferenciją pakviesti ir Taliban atstovus, kurie dar valdo ketvirtadalį Afganistano teritorijos, ypač miestus, kur gyvena paštunų genties žmonės. Jų centras yra Pešavar, Pakistane ir Kandahar Afganistano pietuose. Dar neaišku, kokią padėtį Afganistane išsikovsky tos šalies moterys. Jos yra svarbios Afganistano Taliban milicijos priešininkės. JAV prezidento Bush žmona savo radijo kalboje skatino moteris nepasiduoti visiškai vergijai ir kovoti už lygias teises.

Afganistane jos žodžius išgirdo buvusi veikėja Saraya Parlaka. Ji suorganizavo sostinėje Kabule šimtų moterų manifestaciją, kuri žygiavo į Jungtinių Tautų atstovybės pastatą. Eisena reikalavo, kad į planuojamą Vokietijoje suvažiavimą būtų pakviestos ir moterų atstovės. Eiseną vidury miesto sustabdė ir išvaikė Šiaurinės sąjungos policija. Eisenos vadovė Parlaka pasakė reporteriams, kad visi vyrai vienodi, nežiūrint jų politinių pažiūrų. Ji bandysianti surengti antrą demonstraciją už savaitės.

Turtingosios pasaulio valstybės, 21 šalies pasitarime susitarė paskubėti su ekonomine parama visiškai nuskurdusiam Afganistanui. Valstybės sekr. Colin Powell savo kalboje pabrėžė, kad didelė Afganistano gyventojų dalis pabunda iš ryto sušalę,

(Nukelta į 3 p.)

Keturių afganų grupių atstovai tariasi Bonoje dėl vyriausybės sudarymo, kai visas Afganistanas bus išlaisvintas iš talibanų gausos.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

NATO PRAVERIA DURIS RUSIJAI

Jau kurį laiką vyko JAV ir Rusijos pareigūnų pokalbiai Washingtone ir Maskvoje. Briuselyje pats Rusijos prezidentas pirmą kartą pareiškė, kad Rusija galėtų persvarstyti iki šiol savo priešingą poziciją dėl NATO plėtros. Jis norėtų, kad NATO taptų politine organizacija ir Maskva galėtų turėti įtakos. Vakarų spauda tai pavadino Rusijos nauju požiūriu į NATO. Prieš metus rusai beveik vienbalsiai tvirtino, kad jiems ne pakeliui su NATO. Dabar jau net jų kariškiai pasisako, jog su NATO galima ir reikia bendradarbiauti.

Berlyne Vokietijos kancleris ir Rusijos prezidentas savo pokalbiuose tikrai nekalbėjo apie orą. Po to kancleris kalbėjo Londone Darbo partijos suvažiavime, pasisakydamas už euroatlantinės bendrijos stiprinimą, nes Europos sąjunga esanti daugiau negu laisvosios prekybos erdvė. Ji esanti ir politinė erdvė, kuri siekia saugumo visiems savo nariams. Bet čia dera prisiminti Prancūzijos premjero Lionel Jospin pasakytą kalbą gynybos institute, kurioje jis aiškiai pasisakė už Europos gynybos sustiprinimą. Jis teigė, jog reikia sudaryti karines pajėgas, kurios galėtų apginti visos sąjungos teritoriją. O Europos sąjungos viršūnių konferencijoje kancleris Gerhard Schroeder pasisakė dėl Europos sąjungos užsienio ryšių su Rusija. Joje kancleris teigė, kad "bendras Europos saugumas negalimas be Rusijos".

Spalio mėnesio pabaigoje dvidešimt vienos valstybės vadovai buvo suskridę į Azijos ir Ramiojo vandenyno regiono ekonominio bendradarbiavimo konferenciją Šanchajaus mieste Kinijoje. Ten pirmą kartą to forumo, kuris buvo įsteigtas 1989m., šalia ekonominių klausimų, priėmė svarbų politinį pareiškimą dėl bendros kovos su teroristais, nes terorizmas - visų šalių priešas. Ten buvo pritarta Jungtinių Tautų saugumo tarybos rezoliucijai, kuri pateisina JAV apsigynimą nuo teroristinių veiksmų. Visos APEC narės įsipareigojo kovoti su terorizmu visais būdais. Tačiau nebuvo net užsimintas Osama bin Laden, kuris įtariamas dėl rugsėjo 11-sios teroro New Yorke, Wshahingtone ir Pensylvanijos valstijoje. Bet Šanchajuje išryškėjo nemažas Rusijos prezidento Putin palankumas JAV prezidentui Bush. Dėl karinės paramos Afganistane pritarė Rusijos ir Kinijos prezidentai. Anglijos spauda (The Guardian ir Financial Times) pastebėjo, nors Šanchajuje nebuvo pareiškimų dėl priešbranduolinės gynybos skydo ir NATO plėtros, bet buvo galima jausti, kad yra užmegzti ir jų kontūrai. Pirmą kartą ir Kinija pritarė JAV karo eigai. Tačiau Šanchajaus susitikimas buvo naudingas komunistinei Kinijai ir Rusijai dėl ekonominių priesaščių. Ten buvo atstatyti ir politiniai ryšiai su Kinija.

Po visų šių pasitarimų, Rusijos prez. Putin atvyko į Washingtoną ir ne tik sostinėje, bet ir JAV prez. Bush dvare, tarėsi įvairiais politiniais klausimais, nors kokio nors specialaus pareiškimo nebuvo, tik abu prezidentai pasisakė, kad jie vienas kitą geriau suprato. Ir štai pati naujausia žinia, kurią paskelbė iš Maskvos AP žinių agentūra, kad ten lapkričio 27 d. lankėsi NATO vyriausias vadovas Lord Robertson ir pasiūlė Rusijai lygų statusą su NATO priklausančiom 19 nuolatinių valstybių ir veto teisę kai kuriais klausimais. Lordas Robertson pareiškė, kad šiam pasiūlymui pritarė JAV prez. George Bush ir Britanijos ministras pirmininkas Tony Blair ir kiti NATO nariai. Šis pasiūlymas Kremlui pakeistų visus 52 metus egzistuojančios NATO organizacijos pagrindus.

S. Tūbėnas

JAV RAŠYTOJO KNYGOJE LIETUVA - atsilikusi nusikaltėlių valstybė

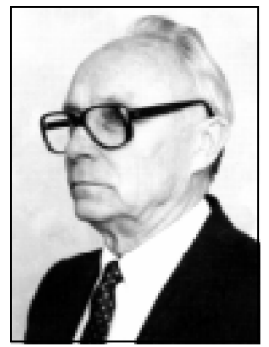
Lietuvos ambasadorius Vašingtone Vygaudas Ušackas pakvietė atvykti į Vilnių amerikietį rašytoją Jonathan Francen, kurio naujausioje knygoje pateikiamas sukarikatūrintas Lietuvos vaizdas papiktinęs JAV lietuvių bendruomenę. J. Franzen romaną "The Corrections" ("Pataisos") praėjusią savaitę laimėjo JAV valstybinę knygos apdovanojimą.

"Lietuvos aprašymas jūsų knygoje mane suglumino", rašoma V. Ušacko laiške rašytojui, kurio romane Vilnius aprašytas kaip nuolat kenčiantis maisto ir energijos stygių bei valdomas nusikalstamų grupuočių." Manychiau, kad už tokį Vilniaus ir tuo pačiu Lietuvos įžaidimą, negalima jo į Vilnių kviesti. Bet jis turi būti paskelbtas "persona non grata" - be teisės 5 ar 10 metų lankytis Lietuvoje! Viename iš knygos skyrių apie Vilnių yra rašoma, kad čia nuolat stinga anglies ir elektros, šaudoma iš pravažiuojančių automobilių ir iš bado valgoma arkliena". Jis aiškiai jokios orientacijos apie Vilnių ir Lietuvą neturi. Reikėtų viešai paskelbti, kad Lietuvai akmens anglis mažai reikšmės beturi. Kadangi Lietuva jau yra atominės energijos valstybė. Stovinti antroje

vietoje Europoje po Prancūzijos. Prancūzijoje atominės energijos elektra sudaro 76.5 %, O Lietuvoje 73.5 %. Anglis nebėra naudojama nei elektrai gaminti, nei pastatų apšildymui!

"New Yorke leidžiamas internetinis laikraštis "Smartertimes.com" cituoja pasibaisėjusią New Yorke Lietuvių bendruomenės vadovę Giedrę Kumpikas, kuri teigia negirdėjusi, kad kas nors Lietuvoje valgytų arkliena." "Tarpautinio valiutos fondo atstovas Lietuvoje Mark Horton sako, kad Lietuvos aprašymas knygoje neatitinka tikrovės. "Lietuvos raidą laikyčiau anarchija ir gaujų vadeivų vyravimas neatitinka tikrovės". Kol nebuvo Lietuvos ir jos ambasadų, mes panašiai laišku rašymu, bandydavome atsakyti į išpuolius prieš lietuvius. Kadangi neturėjome valstybinių įgaliojimų - tai kito kelio nebuvo. Tačiau ambasadorius turi žymiai platesnes teises. Manychiau, kad už šitokią šmeižtą, yra rimtas pagrindas kelti bylą autoriui ir knygos leidėjui.

Žinau, kad bus sakančių - jog byla daug kainuos. Advokatai, kurie reikalauja pinigų, tai yra tie, kurie nesitiki laimėti. Reikia tartis su

Juozas Žygas

žymiais advokatais, kurie dirba už 50/50 % nuo priteistos sumos. Norint kelti bylą, dar reikėtų kreiptis į JAV ambasadorių Lietuvoje, kad jis tą šmeižtą paneigtų. Tuomet su "Smartertimes.com" rašinio kopija ir "Tarpautinio valiutos fondo" atstovo Lietuvoje teigimu. Ir dar pridėjus Amerikos ambasadoriaus Lietuvai pasisakymą. Jeigu jie matys, kad bylos negalėtų laimėti - tai bylos nei neims. Nepralaimėjimai kenkia jų reputacijai. Laimėjimo atveju šimtas ar keli šimtai tūkstančių - liaudies pasakymu - pinigai kaulų nelaužo.

Bet kas dar svarbiau negu pinigai. Laimėjimo atveju, tai žiniai pasklidus žymiai sumažės išpuoliai prieš Lietuvą ir lietuvius. Kol mes tik savo tarpe pakalbame arba į lietuvišką spaudą parašome tai niekas mūsų negirdi. O ant palinkusio gluosnio visos ožkos lipa. Tad nustokime būti tuo palinkusiu gluosniu! Keletą sykių nagus nudegę - trejetą sykių pagalvos, prieš bandydami Lietuvą ar lietuvius teršti!

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

alkani ir ligoti. Reikia tokią padėtį pakeisti ir tai gali kainuoti apie 10 milijonų dolerių. Kiti kalbėtojai pritarė, kad kovos Afganistane gali pasibaigti greitai, tačiau skurdas liks, nes padėtį pakeisti nebus lengva. JAV valstybės psekretorius ekonominiams reikalams Al Larson pabrėžė, kad Afganistane reikės laukų irigacijos sistemų, reikės daugybės naujų mokyklų, kuriose žinių siektų ne tik vyrai, bet ir

moterys. Atstatymo planus reikia sudaryti jau dabar, nes pasibaigus karo veiksams, gali įsigalėti "aukotojų nuovargis", kalbėjo psekretorius Larson. Jo pareiškimų klausėsi Vokietijos, Britanijos, Saudo Arabijos, Kanados atstovai. Paramą prižiūrės Jungtinės Tautos ir Pasaulio Bankas.

Afganistano Taliban vadovybė vis dar tvirtina nežinanti, kur slapstosi teroristų veiklos planus sudaranti al - Qaida vadovybė. Nemažai bin

Laden leitenantų jau žuvo aviacijos bombardavimuose. Taliban eilėse yra ne tik arabų šalių, Pakistano, Bengalijos, Čėčėnijos kareivių, bet ten kariauja ir uzbekų vyrai. JAV gynybos sekr. paskelbė, kad JAV karo laivai bėgančius iš Afganistano Taliban veikėjus gaudys ir tikrins netoli Pakistano plaukiojančius prekybos laivus. Jų daug gabena ne tik prekes, bet ir žmones, daugiausia prie Karachi, Omara ir Pasni uostų.

Keliais sakiniais

• **Prezidentas G.W. Bush** lapkričio 21 d. aplankė Fort Campbell kariuomenės bazėje padėkos šventės proga apie 10,000 kareivių. Tai garsios 101 parašutininkų divizijos bazė. Ten buvo ir 106-to specialiųjų uždavinių aviacijos pulko kariai. Prezidentas padėkojo kariams, paragavo su jais tradicinio kalakuto ir buvo šiltai sutiktas.

• **Lapkričio 16 d.** Pietų Afrikoje įvyko Pasaulio gražuolės rinkimai. Pasauline gražuole išrinkta 18 metų Nigerijos gražuolė Agbani Darego. Ji pareiškė norinti tapti kompiuterių specialiste. Trečią vietą laimėjo Škotijos Miss.

• **Derybos** dėl artimesnio bendradarbiavimo tarp Šiaurinės ir Pietinės Korėjų baigėsi be jokių susitarimų.

• **Myanmar**, buvusioje Burmoje, įvyko retas valdžios pasikeitimas. Karinės chartos svarbus narys buvo pašalintas, kartu su šešiais valdžios ministrais.

• **Lapkričio 16 d.** valstybės sekretorius Colin Powell pasakė svarbią kalbą Louisville universitete. Sekretorius pabrėžė, jog atėjo laikas įvesti

Nukelta į 4 p.

Iš kairės: Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas, Edita Apuokienė, LR prez. Valdas Adamkus, LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas, LR garbės konsulas Palm Baech, Floridoje Stanley Balzekas, Jr. po garbės daktaro laipsnio suteikimo prez. Valdui Adamkui ceremonijos DePaul universitete 2001 m. birželyje.

REFORMOS AR TIK JŲ IMITACIJA?

Pasitinkant Vyriausybės šimtadienį galima drąsiai teigti, kad nepasiseks premjerui Algirdui Brazauskui pasirodyti Lietuvos gelbėtoju. O gal noras teigiamai įsirašyti į istoriją visuose aukščiausiuose valdžios postuose ir yra tų nesėkmių priežastis? Kai turi tik vienintelį norą gražiai atrodyti, dažnai imi kaltinti veidrodį. Todėl ir užkliuvo premjerui žurnalistai, susispietę kambarėlyje prie Vyriausybės posėdžių salės.

A.Brazauskas, panoręs pasiūsti žurnalistus kuo toliau ir atgaivinti buvusį kompartijos viršūnių poilsio kambarėlį, vėl pasirodė kaip sovietmečio atgyvena. Taigi anoji kalba užsienio verslininkams apie sovietinio plyno lauko statybų pergales nebuvo vien atsitiktinai užplūdę jaunystės sentimentai.

Niekuo kitu tik sovietinė nostalgija kvepia ir premjero atstovės spaudai žodžiai, kad aukščiausi valdžios pareigūnai turi kalbėti tada, kai patys nori, o ne tada, kai juos kamantinėja žurnalistai. Vien tokie pareiškimai - mirties nuosprendis karjerai ir įvaizdžiui.

Vis dėlto įpykintai žiniasklaidai irgi nereikėtų persistengti kuriant pasenusio ir ligoto A. Brazausko įvaizdį. Nelabai garbingai atrodė ir jauniausio Seimo nario liberalo Eligijaus Masiulio pasiūlymas A. Brazauskui pasitikrinti sveikatą. Patys liberalai tame Seimo posėdyje atrodė apgailėtina - nemoka Statuto, nepasiruošę klausinėti premjerą.

O A. Brazauskas visai išsamiai atsakinėjo į klausimus

apie "Lietuvos dujų" privatizavimą. Mat buvo iš anksto pasiruošęs. Vyriausybės patvirtintą "Lietuvos dujų" privatizavimo modelį bus galima įvertinti tik tada, kai bus paskelbtas konkursas ir rikiuosios potencialūs pirkėjai. Va, jeigu dėl įteisintų nuolaidų Rusijai mūsų įmonė norės pirkti tik ofšorinės "Iteros" tiko kompanijos-tarpininkai, o ne rimti investuotojai, tada galėsime spausti Vyriausybę prie sienos už sugriautą visų partijų susitarimu priimtą privatizavimo modelį.

Negalima teigti, kad visas A. Brazausko nesėkmes sąlygoja jo amžius. Pažiūrėkit, koks jis buvo energingas, kai B. Lubio pageidavimu reikėjo aprėkti Klaipėdos uosto direkcija! A. Brazauskas tiesiog pasijuto savo vietoje - lyg darbų vykdytojas, puolantis darbininką. O valstybė jam - tamsus miškas be kelių ir takelių.

Jokių reformų nebus. Veltui A. Sysas aiškina, kad pensijų reforma nestabdoma, o tik sugalvotas kitoks jos modelis. Kur jau ten! Savarankiškas kaupiamasis draudimas ir dabar veikia, jokia čia socialdemokratų naujovė. Esmė tik ta, kad savanoriškai draudžiasi tik tie, kurie turi atliekamų litų. O daugumai Lietuvos piliečių reikia pasakyti: nesitikėkite aprūpintos senatvės. Turėsite tenkintis tik tokiom kaip dabar elgetiškom pensijom.

Reformoms visada reikia išminties, valios ir rizikos. Jeigu nei vieno, nei kito, nei trečio neturi, geriau taip ir prisipažinti, negu aiškinti apie

švelnesnį variantą, kuris į reformą nė iš tolo nepanašus. Nėra ko tikėtis ir Pasaulinio banko paramos. Tikrą reformą jis buvo pasiryžęs finansuoti, o reformų imitaciją - kažin.

Griūva ir dar vienas visai menkutis socialdemokratų geras darbas skurstantiems savo rinkėjams. Neapmokestinamojo minimumo padidi-

nymas jau imamas stumti tolyn - ne nuo sausio 1 d., o nuo liepos 1 d. žadama ši gerovė. Jei jau pradėdi pažadus stumdyti, jie taip ir gali likti pažadais iki kadencijos pabaigos.

Vien tik beviltiškumą atspindi Vyriausybės ketinimas kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Seimo priimtų biudžetą procentais atskiroms sritims išdalijančių įstatymų. Jeigu turėtų socialdemokratai valios, pats Seimas galėtų juos atšaukti. Bet ne - slegia didžiulė baimė susipykti su savo valdžios partneriais socialliberalais. Tiesą sakant, patys socialdemokratai kalti, kad R. Pakso vyriausybės laikais šitaip neatsakingai bendrojo vidaus produkto procentais buvo išdalintas biudžetas.

Jie patys tada balsavo už Rolando Pavilionio projektus. Jei ne socialdemokratų balsai, "nepagauto briedžio" dalybos būtų neįvykusios. Socialdemokratai balsavo todėl, kad būtų blogiau R. Pakso vyriausybei. Tuomet socialdemokratai smagiai kikeno, kad nemokšos socialliberalai užsiverčia sau nepakeliamą nesuserinktų, bet jau išdalytų pinigų našta, ir savo balsais padėjo jiems tą padaryti. O atsitiko pagal liaudies išmintį: "Nekask duobės kitam...".

Įkrito patys su savo nemoralia politika.

A. Brazauskui prieš akis tikrai keblī problema. Kai neturi reformų plano, kai su malonumu žvilgčioji į sovietinę praeitį, o dabartis atrodo be kelių ir takelių, pradėdi iš neviltes stumdyti žurnalistus į atokesnius kambarius. Gali būti, kad vakarais A. Brazauskas pamąsto: "Velnius mane nešė į tą galerą". Būtų likęs istorijoje kaip visai neblogas Lietuvos Prezidentas. O dabar... Dabar jam irgi tik viena išeitis - palikti "galerą" - balotiruotis į Prezidentus. Bet juk kalbėjo A. Brazauskas, kad tik premjeras Lietuvoje turi realią valdžią, Prezidentui galiu neužtenka. Nelogiška, atrodytų, po tokių išvedžiojimų mesti dabartinį postą ir vėl bandyti ištaisyti įvaizdį prezidentūroje.

Lyg tyčia iškilo ir asmeninio godumo kontrastai. Prezidentas Valdas Adamkus atsisakė už valstybės pinigus statomo jam namo, o štai A. Brazauskas prie tokio savojo namo panoro dar šimtus tūkstančių litų kainuojančio žiemos sodo. A. Brazauskas pralošinėja kiekvieną dieną.

Lina Pečeliūnienė
"Valstiečių laikraštis"

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 3 p.

taiką Palestinoje ir įsteigti Palestinos valstybę šalia Izraelio valstybės. Jis neminėjo palestiniečių noro turėti sostinę Jeruzalėje, su kuo nesutinka Izraelis. Kalboje buvo pabrėžta, kad Izraelis turi sutikti su formule perleisti palestiniečiams "žemę už taiką", ko reikalauja ir Jungtinių Tautų Saugumo Taryba. Kalboje sekretorius pabrėžė, kad Izraelis turėtų baigti statybas okupuotose Palestinos Žemėse, kaip Vakarų Krante ar Gazos pakraštyje. Kaip žinoma, panašius reikalavimus kėlė ir JAV prezidentas Bush savo kalboje lapkričio 10 d. Jungtinėse Tautose. Gruodžio mėn. pradžioje į Vašingtoną rengiasi atvykti Izraelio delegacija tartis dėl taikos Palestinos žemėje. Sekretorius Powell pabrėžė ir palestiniečių vadovybės pareigą suimti, teisti ir bausti teroristus prieš Izraelį. Arabai turėtų pagaliau atsakyti minties, kad Izraelis gali būti sunaikintas ir kad Izraelio valstybė gali būti suvaryta į jūrą. Daugelis Viduriniųjų Rytų vyriausybų

išreiškė pritarimą sekretoriaus kalbai.

• **Bulgarijos** naujasis prezidentas Georgi Parvanov, socialistų partijos vadas pasakė darysias viską, kad Bulgarija taptų Europos Sąjungos ir NATO narė. Buvęs komunistas gavo 53.5 procentus visų balsų ir nustebino balsuotojus savo pažadais jungtis į Europą.

• **Balsuotojai** Kosovo provincijoje, buvusioje Jugoslavijoje, išrinko savo vadovą nuosaių Demokratinės lygos vadovą Ibrahim Rugova, tačiau pasisakė ir už nepriklausomą Kosovo valstybę, kuriai nepritaria ne tik provinciją ilgai tvarkę serbai, bet ir Jungtinės Tautos bei Europos Sąjunga. Tai pabrėžė Belgijos užsienio reikalų ministras. Balsavimuose Kosovo serbai gavo vos 11%.

• **Afganistane** nežinomi banditai sustabdė kelis žur-

nalistų automobilius ir ten pat sušaudė australų televizijos reporterį, afganietį fotografą, vertėją, italų ir ispanų reporterį. Jie keliavo iš Jalalabad į Kabulą.

• **Prancūzijos** katalikų vyskupai savo suvažiavime paskelbė reikalavimą baigti Afganistano bombardavimą, nes jame nukenčia nekalti civiliai žmonės, kurie bėga į kalnus ir kitus miestus.

• **Iš Kabulo** miesto Afganistane paskelbta žinia, kad vienoje miesto laboratorijoje buvo dirbama su juodligės bacilomis. Tą įstaigą dažnai lankydavo teroristų al-Quida organizacijos pareigūnai. Taliban vadai skelbia, kad įstaigoje buvo gaminami skiepai galvijams. Rasti dokumentai rodo, kad laboratorija gavo paramą iš Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio agentūros.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35,

PUSEI METŲ - \$20,

PIRMA KLASE - \$58,

ORO PAŠTU | UŽSIENI METAMS - \$110.00

Western Union®
Laimėk savo
svajonių™
LOŠIMĄ

Mes išdaliname
daugiau kaip
\$1,000,000
PINIGINIAMS
LAIMĖJIMAMS!

Tai lengva.

Kiekvieną kartą, kai tu siunti piniginę perlaidą JAV ar
į kitas valstybes per Western Union Money Transfer®
arba padarai Quick Collect® ar Swift Pay® piniginę
operaciją, tu automatiškai esi įtraukiamas į lošimą ir
gali laimėti \$25,000 vertės Didįjį Prizą!

WESTERN UNION „WIN YOUR DREAM™“ SWEEPSTAKES OFFICIAL RULES NO PURCHASE NECESSARY TO ENTER OR WIN 1. HERE'S HOW TO ENTER AUTOMATICALLY: Beginning on November 1, 2001 through close of business on December 31, 2001, when you make a domestic or international qualifying regular „will call“ Western Union Money Transfer transaction (includes Dinero Dia Siguiente and Dinero a Domicilio services to Mexico), Quick Collect® transaction or Swift pay® transaction (excluding Quick Cash, Quick Pay, Giro Telegáfico, Internet originated transaction and Telephone Money Transfers) from any Agent location in the United States („Qualifying Transaction“), you will be automatically entered into the sweepstakes. Entrant is deemed to be the person whose name appears as „Sender“ on the „To Send Money“ form and will be entered into the corresponding drawing set forth in Rule #4. If automatic Entrant has „opted out“ of third party disclosures in accordance with the Western Union Privacy Policy, his/her name will not be included in the drawing and will not be eligible to win. **2. NO PURCHASE NECESSARY TO ENTER OR WIN:** To enter without making a qualifying transaction, hand print your complete name, address, zip code, and (optional) day and evening telephone numbers on a piece of 3" x 5" paper and mail to: Western Union „Win Your Dream“ Sweepstakes, P.O. Box 4695, Blair, NE 68009-4895. **IMPORTANT:** To indicate the drawing into which you will be entered (see Rule #4), on the lower left-hand corner of the envelope, hand print one of the following: Africa; Asia/Australia Pacific; Caribbean; Central America; Eastern Europe; Mexico; Middle East; South America; South Asia; Western Europe; Domestic United States, Quick Collect®, or Swift Pay®. Limit one entry per envelope. No typed, copied or mechanically reproduced entries permitted. Only handwritten entries will be accepted. Entries must be received by January 8, 2002. **3. RANDOM DRAWING:** Winners will be selected on or about January 9, 2002 from among all eligible entries received by D. L. Blair, Inc, an independent judging organization whose decisions are final. Winners will be notified by mail. Limit one prize per person/household. Odds of winning will depend upon the total number of eligible entries received. **4. PRIZES & APPROXIMATE RETAIL VALUES:** Forty-One (41) Grand Prizes: \$25,000 per prize to be awarded to randomly selected winners among automatic and no purchase entrants in the form of a check as follows: 4 prizes for eligible entries to Africa; 2 prizes for eligible entries to Asia/Australia Pacific; 4 prizes for eligible entries to the Caribbean; 6 prizes for eligible entries to Central America; 1 prize for eligible entries to Eastern Europe; 4 prizes for eligible entries to Mexico; 2 prizes for eligible entries to the Middle East; 6 prizes for eligible entries to South America; 2 prizes for eligible entries to South Asia; 1 prize for eligible entries to Western Europe; 4 prizes for eligible entries for domestic United States money transfers; 4 prizes for eligible entries for Quick Collect® transactions and 1 prize for eligible entries for Swift Pay® transactions. Prizes consist of only that item specifically listed as the prize All prizes will be awarded. **5. GENERAL RULES:** Open only to individuals residing in the 50 United States and Washington, D.C., who as of November 1, 2001 are 18 years of age or older. Employees of Western Union, its affiliates, subsidiaries, advertising and promotion agencies and the immediate family members and/or those living in the same household of each are not eligible. Void where prohibited by law. All federal, state and local taxes are the sole responsibility of winners. Winners will be required to complete an Affidavit of Eligibility/Release of Liability provided by D.L. Blair, Inc. and if legally permissible, a Publicity Release within 10 days of notification. Noncompliance within this time period may result in disqualification and an alternate may be selected. Return of any prize/prize notification as undeliverable will result in disqualification and an alternate will be selected. By participating in this promotion, entrants agree to be bound by the Official Rules and the decisions of the judges. **Purchase or acceptance of a product offer does not improve your chances of winning.** Any claim or dispute arising under these rules is subject to the laws of the State of New York. Sponsor is not responsible for printing or typographical errors in any sweepstakes related materials; for stolen, lost, late, misdirected, damaged, incomplete, illegible or late entries or entries not received in time for the random drawing; or for transactions that are processed late or incorrectly or that are lost due to computer, telecommunications or electronic malfunction. This promotion is sponsored by Western Union Financial Services, Inc., 100 Summit Avenue, Montvale, NJ 07645. **6.** For names of winners, send a separate, stamped, self-addressed (#10) envelope to: Western Union „Win Your Dream“ Winners, P.O. Box 4638, Blair, NE 68009-4638, to be received by February 28, 2002.

Smulkesnė informacija
1-800-325-6000

LOS ANGELES, CA

LIETUVOS VALSTYBINGUMO IŠSAUGOJIMAS

Vytautas Čekanauskas

Šią vasarą turėjau progą stebėti du renginius, kuriuose dalyvavo vieni jau buvę, kiti tik dabar aktyvią tarnybą atliekantys kariai. Vienas iš tokių renginių vyko Rumšiškėse, kitas - Šiluvoje. Į Rumšiškės atvyko gražus būrelis pražilusių, visko gyvenime mačiusių ir patyrusių buvusių partizanų - Lietuvos Laisvės Kovotųjų Sąjungos narių bei politinių kalinių ir tremtinių. Tarpe jų matėsi ir keli valdžios pareigūnai, kaip tai Krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius bei Kariuomenės vadas gen. majoras Jonas Kronkaitis. Apsilankė ir gražų žodį tarė daug Lietuvai nusipelnęs prof. Vytautas Landsbergis. Religines apeigas atliko ir uždegantį patriotinį pamokslą pasakė monsinjoras Alfonsas Svarinskas. Proga

šiam suėjimui - tai taip vadinamos partizanų žieminės - slėptuvės šventinimas. Tai vieta, kuri ilgus laikus primins lankytojui kokiose sąlygose gyveno ir kovą prieš komunistinį okupantą vedė Lietuvos partizanai - buvę nepriklausomos Lietuvos kariai, iki mirties pasiryžę tarnauti tėvynei vyrai ir moterys. Jų atminimą pagerbė savo dalyvavimu ir reprezentacinis šių laikų Lietuvos kariuomenės vienetas.

Jeigu dalyvavusių Rumšiškėse nuotaika ir buvo daugiau prislėgta, į ateitį žiūrėta vis dar su didesniu susirūpinimu, tai Šiluvoje jau dvelkė šių dienų dvasia. Didžiųjų jos atleidimų metu rugsėjo 8-toji buvo paskirta Lietuvos kariuomenei pagerbti diena. Susirinko daliniai iš

visų Lietuvos vietovių kur tik bebūtų įsikūrusios karinės igulos. Viso gal 3,000 gražaus Lietuvos jaunimo. Nors diena ir buvo apsiniaukus, kartais po truputį ir palynodavo, bet tai nesudrėkino šventiškos nuotaikos, kuria gyveno visi - kariškiai ir civiliai, aukšti valdžios ir Bažnyčios atstovai, ir beveik visi kariuomenės kapelionai. Pamaldoms pasibaigus ir visiems giedant Lietuvos himną, tamsiais debesimis apdengtas Šiluvos dangus, tartum išgirdęs iš minios lūpų garsiai ir nuširdžiai tariamus žodžius "Tegul saulė Lietuvoj tamsumus prašalina", atsiliepė, ir bent trumpai minutėlei pažėrė saulės spindulėlius ant gausiai susirinkusių bei nuostabingą šypsnį į dangų nukreiptuose veiduose parodžiusių šio įvykio liudininkų.

Koks kontrastas. Du renginiai - prisiminimas ir pagerbimas Lietuvos kariškių, kurie stovėjo savo krašto sargyboje, atliko pareigą tėvynei, kiti, kurie dar tik

ruošiasi tam darbui. Viena ir ta pati tema, tačiau dvi skirtingos nuotaikos. Vienoje buvo pasitenkinta savo atneštais sumuštiniais bei lietuviška gira, kitoje buvo vaišinama tradicine grikių koše. Vienoje grojo kaimo kapela, kitoje - kariškas dūdų orkestras. Vienoje pagrindinė mintis buvo praeitis, jos nepamiršimas, jos branginimas; kitoje - ateitis, Lietuvos valstybingumo bei tautos gyvybingumo išsaugojimas.

Ne vienas sugrįžtantis į tėvynę, kad ir trumpam pasisvečiavimui, lietuvaitytis, dažnai tos tėvynės neatpažįsta. Tai realu, nes gyvenimas vietoje nestovi, nuolat keičiasi ir nuo jo atsilikti negalima, nesvarbu kaip ta kaita mums atrodytų. Aišku, būtų gerai, kad pasikeitimai atspindėtų vien tik gerasias gyvenimo savybes. Deja, taip nėra. Ir čia kariuomenė, kaip ir pirmame nepriklausomo gyvenimo laikotarpyje, turi prisiimti vadovaujantį vaidmenį jaunimo auklėjime. Tai ypač svarbu

šiandien, kai yra ženklų jog plinta narkotikų naudojimas kariuomenėje. Vien tik įdiegimas karo mokslo žinių tautai lemiamą valandą nedaug ką reikš, jeigu nebus meilės ir pasišventimo kraštui, kokį parodė praeityje tūkstančiai už Lietuvos laisvę žuvusių. Kariuomenė ne tik gali, bet ir privalo ugdyti ir sveiką kūną ir sveiką dvasią. Tik taip tauta ir valstybė galės drąsiai žiūrėti į ateitį, pilna pasitikėjimo savimi, tvirtai žengdama kitų laisvų ir nepriklausomų valstybių eilėse.

Šios šventės proga nuširdžiai sveikinu visus buvusius Lietuvos kariuomenės karius, savanorius, partizanus ir šaulius už ištikimybę savo kraštui. Jūs buvote, esate ir liksite švyturiu Lietuvos kelyje į šviesesnę jos ateitį.

LR garbės generalinio konsulo žodis, pasakytas Los Angeles, CA Kariuomenės šventės 83-ju metinių minėjimo proga 2001 m. lapkričio 25 d.

CLEVELAND, OH

DAINAVOME SU "AINIAIS"

Aurelija M. Balašaitienė

Lapkričio 23 dienos vakare į Dievo Motinos parapijos didžiąją salę susirinko didokas publikos būrys išklaudyti BALFo iškviesto Kauno muzikos ansamblio "Ainiai" koncerto. Patyrėme, kad "Ainiai" jau mini savo įkūrimo dešimties metų jubiliejų ir yra gastroliavę Europoje, Kanadoje ir JAV. Publikai susėdus į vietas, Clevelandeo BALFo skyriaus pirmininkas Vincas Apanius programą pradėjo trumpu žodžiu ir publiką paskatino iš toli atvykusius svečius pasveikinti plojimais. Scenon įžengė šeši grakštūs

vyrai, nešini trimitais, ir triukšmingai, bet ir originaliai pasveikino publiką. Scenon įėjęs "Ainių" vadovas Jonas Urbonas pasveikino susirinkusius ir pakvietė akompanuojančius muzikus scenon. Programos metu buvo sunku atsistebėti smuiku, kanklėmis, akordeonu ir liaudies instrumentais grojančiais virtuozais. Jų tarpe, šalia visiems pažįstamų muzikos instrumentų, buvo lumzdeliai, birbynės, skudučiai ir senoviškas skrabalas, publikos daugumai negirdėtas, bet labai originalus instrumentas.

Pirmos programos vidury, sugrojus "Smuiko polką", meno vadovas pasveikino LR garbės konsulę Ingridą Bublįnę jos gimtadienio proga. Toliau pakartotinai girdėjome tris solistus: Nausėdą, Janušaitį ir žavia Rasą Juzukonytę. Visi trys skamba kaip profesionalūs operos dainininkai ir vėliau patyriau, kad jie iš tikro yra. Pirmoji koncerto dalis buvo baigta trimis solistams sudainuojant sentimentalią dainą "Oi tu Lietuva Tėvyne" ("tėviškėle tu žalia"), skatinant publiką įsitraukti į dainavimą. Skambėjo ir didingai, ir sentimentaliai.

Po ilgokos pertraukos prasidėjo antroji programos dalis, kurioje buvo atliekamos senos kaimiškos liaudies dainos su

Ansamblis "Ainiai" Clevelande.

protarpiais dainuojančiais solistais. Užtraukus "Dainą apie klumpes", publika buvo vėl įtraukta į dainavimą. Panašiai buvo daroma ir toliau, kol į pabaigą visi trys solistai sudainavo "Baltų dainos". Tai įspūdinga daina, nepaprastai gražiai palydėta visais muzikos instrumentais. Programai pasibaigus, publika ilgaus plojimais neišleido "Ainių" iš scenos. Kelios mergaitės solistę ir vadovus apdovanojo gėlių puokštėmis, o visiems prie krūtinų prisegė po baltą rožę. Po to visi buvo pakviesti į parapijos svetainę, kurioje buvo paruoštos puikios vaišės.

Grįžtant prie koncerto įvertinimo, deja, tenka apgalvoti, kad repertuarą sudarė vien kaimiškos, polkas primenančios liaudies dainos, o buvo pasigesta Lietuvos kompozitorių veikalų. Savaime suprantama, kad tai nėra kiek nesumenkino programos atlikėjų, tačiau modernaus gyvenimo publikai reikia didesnio repertuaro įvairumo,

neskėstant senovinio kaimo gan primityvioje aplinkoje. "Baronkėlės" ir klumpės, vakaruškos ir "skrabalinė" savotiškai nuteikia klausytojus, kurie tikėjosi išgirsia Lietuvos kompozitorių ar populiarias liaudies dainas. Tačiau, nežiūrint repertuaro parinkimo, koncertas buvo puikiai atliktas, susipažinta su seniai pamirštais ar negirdėtais instrumentais, išgirstos nepažįstamos ir gražios dainos. Ne veltui tas muzikinis ansamblis vadinasi "Ainiai", nes tik mūsų protėvių ainiai gali pajėgti atkurti senovišką dainos ir muzikos dvasią.

Reikia pasidžiaugti BALFo pastangomis iš Lietuvos iškviesti muzikos vieneta, kuriame viešpatauja gilus ir beveik sentimentalus patriotizmas. Padėka priklauso Clevelandeo BALFo skyriui už tikrai originalų koncertą, o "Ainiams" tenka palinkėti tolimesnės sėkmės lankantis Amerikos lietuvių visuomenėje.

Kauno Muzikos Ansamblis "Ainiai" atituoja pagarbą a.a. prezidentui Antanui Smetonai ir jo žmonai Sofijai. Priekyje iš dešinės ansamblio vadovas Jonas Urbonas.

Dr. V. Stankaus nuotraukos.

St.Petersburge Lietuvių klubo šventėje programą atliko sol.Praurimė Ragienė, Rima Kilbauskienė, gėles įteikia Aldona Čėsnaite ir Aurelijus Kilbauskas.

Lietuvių klubo 40 m.minėjime: iš k. Albinas ir Angelė Karniai, buv. pirm.Antanas Gudonis, dabartinė pirm. Loreta Kynienė ir buv. pirm.Mečys Šilkaitis.

ST. PETERSBURG, FL

LIETUVIŲ KLUBO 40 METŲ VEIKLOS SUKAKTIS

Juozas Šulaitis

Prieš 40 metų, 1961 m. lapkr. mėn. 11 d. lietuviai rinkosi į Domicelės ir Kazimiero Štaupų namus, Gulfporte, su mintimi apsvarstyti galimybes pastatyti nuosavą pastogę St. Petersburge. Susirinkime dalyvavusieji tam pritarė ir 40 lietuvių įstojo į Lietuvių klubą. Tuo pat metu buvo išrinkta valdyba ir revizijos komisija. Po 2 metų ir 3 mėn. išsipildė svajonės ir klubo pastatas buvo pastatytas.

2001 m. lapkr. mėn. 9-11 d. įvyko Lietuvių klubo 40 m. veiklos jubiliejinė šventė.

Penktadienį lapkr. mėn. 9 d. 3 v.p.p. Lietuvių klubo salėje įvyko iškilmingas paminėjimas. Lietuvių klubo pirm. Loreta Kynienė pasveikino gausiai susirinkusius tautiečius ir svečius. Paminėjo, kad prieš 40 metų buvo pasėta gajė sėkla, kuri išaugino mūsų klubą. Mes renkames čia sekmadieniais pietums, pasiklausom kas įvyko mūsų telkinyje, kokios žinios Lietuvoje. Čia mus jungia artimas bendradarbiavimas lietuvių organizacijų. Lankome kultūrinio būrelio renginius. Veikia klubo mišrus choras, tautinių šokių ir dainų vienetai bei mūsų turtinga biblioteka. Todėl mes galime didžiuotis, kad iš pirmųjų 40-ties pasisekė arti 500 narių skaičių.

Perskaičiusi St. Petersburgo miesto proklamaciją, kvietė muz. dr. Bronių Kazėną praveisti Amerikos ir Lietuvos himnus. Invokaciją sukalbėjo kun. Antanas Grabnickas O.F.N. Tylos minute buvo prisiminti visi mirusieji nariai.

Toliau pakvietė Albiną Karnių, klubo steigėją ir daugelį metų buvusį pirmininką, padaryti 40 m. veiklos apybraižą. A. Karnius, pasveikino susirinkusius, minėjo, kad jam ir žmonai Angelei teko būti pirmųjų steigėjų eilėse. Tuo

po klubo įsteigimo, ėmė sparčiai augti narių skaičius. 1964 m. vasario mėn. 1 d. klubo pastatas buvo atidarytas. Klubo salė buvo perpildyta vietinių lietuvių klubo narių bei svečių. Klubo pirm. Liudvikas Čepelis prašė Albiną Karnių vadovauti programai, o pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas dr. D. Jasaitis. Visi džiaugėsi pasiektais vaisiais ir lietuvių parodytu vieningumu. Per tą trumpą laiką buvo sutelkta 40,000 dol. Tas įrodė, kad buvo noras įsigyti lietuvių židinį už Lietuvos ribų patekusių tautiečių tarpe. Kad nuosavose patalpose būtų puoselėjamas lietuviškos tradicijos bei kultūra, rengiant kultūrinius renginius, minėjimus, koncertus, kuriuose būtume lyg viena graži didelė šeima. Baigdamas klubo veiklos apybraižą A. Karnius linkėjo nepavargti lietuviškuose darbuose, kad klubas galėtų klestėti ir sulaukti dar didesnės šventės mūsų klubo auksinio jubiliejaus.

Lietuvių klubo valdybos narės prisegė po rožę buvusiems pirmininkams: A. Karniui, M. Šilkaičiui ir A. Gudoniui. Klubo steigėjams ir ilgiausiai dirbusiems jame Albinui ir Angelei Karniams buvo įteikta simbolinė dovana.

Pirmininkė L. Kynienė perskaitė gautus sveikinimus organizacijų, kurių tarpe buvo ALTautinės sąjungos pirm. P. Bucho sveikinimas. L.R. Garbės konsulo A. Karnavičiaus. Žodžiu sveikino pasaulio LB pirm. V. Kamantas ir vietinių vienetų vadovai.

Meninę programą atliko taut. šokių grupė "Audra", vad. Dalios Adomaitienės, pašokdamos 2 naujus šokius. Klubo mišrus choras, vad. muz. dr. B. Kazėno, akomp. muz. A. Jurgučio, puikiai atliko 5 dainas, už ką susilaukė

gražaus įvertinimo iš susirinkusių. Pabaigai visi dainavo Lietuva brangi. Pirmininkė L. Kynienė, padėjo visiems programų atlikėjams ir kvietė į mažąją salę M. Šilkaičio paruoštą 40 m. veiklos parodą fotografijose, bei kvietė vaišintis ponių paruoštomis vaišėmis bei šampanu.

Kitą dieną, šeštadienį lapkr. mėn. 10 d. 5 v.v. visi rinkosi į didžiąją klubo salę iškilmingam pokyliui. Pirm. L. Kynienė pasveikino susirinkusius ir pristatė "Tėviškės" kapelą, vad. Stasės Jagminienės, atvykusius iš Chicago praveisti programai bei šokiams. Kapela su savo skambiomis dainomis ir muzika prisidėjo prie šventės minėjimo. Po pietų M. Šilkaičio "jumoristiniai apdūjojimai" sukėlė malonaus juoko.

Šokių metu, Europoje pagarsėję lietuviai šokėjai Rima ir Aurelijus Kilbauskai - pašoko keletą klasikinių šokių. Publika juos palydėjo gausiais plojimais. O svečiai prisipildę jaunatviškos nuotaikos dar ilgai šoko, lietuviškam orkestrui grojant.

Sekmadienį, lapkričio 11 d. 1:00 v.p.p. Šv. Vardo bažnyčioje, Gulfporte buvo atnaujamos šv. Mišios už visus mirusius klubo steigėjus ir narius. Mišias aukėjo kun. Antanas Grabnickas ir kun. dr. Matas Čyvas. Bažnyčioje giedojo klubo vyrų vienetas "Aidas" vad. muz. L. Sodeikos.

Po to rinkomės į Lietuvių klubą sukaktuviniams pietums bei šventės užbaigimui. "Tėviškės" kapela atliko trumpą programą. Vėliau pakvietė visą auditoriją kartu padainuoti. Skambios, mums brangios lietuviškos dainos, nukėlė visus į jaunų dienų prisiminimus. Pabaigai buvo sugiedota "ilgiausių, darbingiausių" metų mūsų klubui.

Pirm. L. Kynienė padėjo visiems dalyvavusiems 3-jų dienų sukaktuviniuose renginiuose. Dėkojo programų atlikėjams bei prisidėjusiems prie

šventės rengimo. Kvietė visus ir toliau lietuviybę ir tautybę puoselėjanti Lietuvių klubą remti tokiu pačiu užsidegimu, žengiant į auksinį jubiliejų.

40 m. veiklos minėjime programą atliko taut.šokių grupė "Audra", kuriai vadovauja Dalia Adomaitienė.

Juozo Šulaičio nuotraukos.

CHICAGO, IL

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS 61-OJO SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJOS

Amerikos Lietuvių Tarybos 61-asis Suvažiavimas, įvykęs 2001 m. lapkričio 9-10 d. Balzoko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje, vienbalsiai priėmė šias rezoliucijas:

1. Pritariame ir remiame JAV Prezidento George W. Bush pastangas kovojant su pasauliniu terorizmu, ginant Amerikos valstybės laisvę ir nepriklausomybę, jos žmonių pagrindines teises ir demokratiją.

2. Pilnai pritariame ALTo pastangoms, kad Lietuva būtų priimta į NATO.

3. Pritariame ir didžiuojamės Lietuvos kariuomenės pasiekimais, kuriuos lankydamasis Čikagoje pateikė LR kariuomenės vadas generolas majoras J. Kronkaitis.

4. Kreipiamės į Lietuvos Respublikos Vyriausybę, kad Lietuvos mokyklose būtų dėstoma apie Lietuvoje Sovietų vykdytą genocidą.

5. Kreipiamės į Lietuvos Respublikos Prezidentą ir Vyriausybę prašydami, kad buvusių KGB rūmų dalis Vilniuje nebūtų perduodama LR Teisingumo ministerijai, kad ten nevyktų teismai ir nebūtų pažeistas Lietuvos kančių memorialas.

6. Raginame LR vyriausybę Lietuvos mokyklose įvesti tautinį ir patriotinį auklėjimą bei ugdymą.

7. Sveikiname ALTo Centro Valdybą su sėkmingai organizuojama veikla, pagrindinių Amerikos lietuvių organizacijų subūrimu bendram ir vieningam darbui.

8. Sveikiname JAV Kongreso atstovus priėmus "Laisvės sutvirtinimo" aktą S. 1572, tuo pasisakant už tolimesnę NATO plėtrą.

9. Raginame ALTo skyrius į savo darbą įtraukti jaunimą ir naujai atvykusius tautiečius.

2001 m. lapkričio 9-10 d.

Rezoliucijų komisija:

*Pranas Jurkus
Vytautas Bildušas
Povilas Vaičekauskas*

Adomas Jasas

Gruodžio 15, 2001 sueis metai nuo poeto mirties. Adomo Jaso eilės dažnai buvo galima rasti šio laikraščio puslapiuose. Prisimindami Adoma J. J. spausdiname jo gyvenimo apibūdinimą, parašytą Romualdo Beniušio, Vilniuje, praeitą vasarą.

NUO MISISIPĖS IR AŠVOS IKI MIČIGANO

Pro memoria

Neseniai Lietuvą pasiekė žinia, kad Čikagoje mirė lietuvių bendruomenės narys, egzodo poetas Adomas Jasas (Aušrūnas). Mirtis vėl praretino Antrojo pasaulinio karo emigracinės bangos kūrėjų gretas.

„Gimiau 1908 m. sausio 28 d. E. Saint Louis, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, prie Mississippi upės (o būčiau norėjęs - prie Nemuno...), - rašė savo autobiografijoje Adomas Jasas. - Tėvai jau buvo gerokai pakeliavę laisvais, bet skaudžiausias šio krašto anų dienų ateivių keliais, todėl netrukus, nostalgijos šaukiama, grįžo į Žemaitiją, į tėviškę, kartu parsiveždami ir mane. Čia, Kerbedžių kaime (Kvėdarnos valsčius) žaismingai praskardeno mano vaikystė - dabar jau tolimesnė pasaka...“

Taigi Adomui Jasui buvo lemta gyventi beveik visą audringą XX amžių, du pasaulinius karus, du Lietuvos valstybės atkūrimo laikotarpus. Po Pirmojo pasaulinio karo, motinos pramokytas skaityti iš tėvų namuose buvusių knygų M. Valančiaus „Palangos Juzės“ ir Vienužio „Dainų“, anot jo, pradėjęs žiūrėti į nuostabiai spalvingą minties ir jausmų pasaulį. O tai paskatino siekti mokslo.

Keletą vasarų papiemenavęs, kartais sunkiai padirbėjęs tėvų ūkyje, žiemomis palankęs pradžios mokyklą, 1924 m. įstojo į Švėkšnos progimnaziją. Jai plečiantis į gimnaziją, kopdamas iš klasės į klasę, jis pasižymėjo matematikos gabumais. Bet

netrukus susidomėjo grožine literatūra, pradėjo rašyti eilėraščius, bendradarbiauti žurnaluose „Jaunoji Lietuva“, „Jaunoji karta“, vėliau - „Šviesos keliuose“, „Akademike“, „Trimite“.

Baigęs gimnaziją, 1931 m. studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą Kauno Vytauto Didžiojo universitete. Dar studijuodamas pradėjo dėstyti lietuvių kalbą ir literatūrą Kaišiadorių gimnazijoje. 1934 m. pasirodo A. Jaso eilėraščių rinkinys „Širdis žody“, kurį lietuvių literatūros seminare palankiai vertino V. Mykolaitis-Putinas. Su didele pagarba poetas prisimena jį, kaip ir kitas mūsų tautos intelekto viršūnes - V. Krėvę, M. Biržišką, B. Sruogą, jų literatūrinės apžvalgas ir nuoširdų paprastumą.

1943 m. pas V. Mykolaitį-Putiną jau Vilniaus universiteto humanitarinių mokslų fakultete gavęs diplomuoto lituanisto krikštą, persikėlė į Švėkšnos gimnaziją, tą pačią, kurią prieš keletą metų buvo baigęs. Deja, okupacija ir karo audra ne tik nutraukė pedagogo darbą, bet ir atplėšė nuo Tėvynės.

„...Žvarbų, 1944 m. spalio 9 d. vakarą, pasikinkęs į išklerusį vežimuką iš draugų paskolintą kuiną, su žmona ir mažamete dukra patraukiau į nežinią - į nesvetingą ir dar kariaujančią Vokietiją“, - rašė A. J. J. J.

Kaip ir daugelis jo likimo tremtinių, Vokietijoje patyrė visus stovyklų sunkumus, Liubeke ir kitose vietose mo-

kytojavo lietuviškose mokyklose, vienu kitu eilėraščiu reikėsi ten ėjusioje periodikoje. Ir pagaliau, sudužus viltims grįžti į Tėvynę, anot poeto, „skurdžių stovyklų įnamiai ėmė sklisti po pasaulį. Vienur juos pasitiko kaip nepataisomus idealistus, kitur - kaip pigią darbo jėgą: ir generolui, ir profesorui įteikė šluotą...“

Ir A. J. J. 1948 m. pradžioje išvyko į JAV, apsigyveno Čikagoje, dirbo įvairius darbus, daugiausia metalo fabrikuose, kartais sudainuodamas:

*Pliene,
kietasai pliene,
tave kaip vandenį pilu,
kad auksu pirkčiau būti
ar laimę vienadienę,
pavargęs prie žaizdro,
prie raustančių katilų.*

Dirbdamas sunkų fizinių darbą, bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje - „Naujie-nose“, „Dirvoje“. 1963 m. buvo išleistas jo eilėraščių rinkinys „Būk palaimintas“. Paskutiniaisiais poeto gyvenimo metais - 2000-aisiais - Čikagoje išėjo to rinkinio antroji laida. Į pastarąją knygą poetas sudėjo beveik visą savo gyvenimo literatūrinį palikimą - eilėraščius, patekusius į ankstesnius leidinius: „Širdis žody“, kurį okupantai dar neišplatintą sunaikino kartu su „Dirvos“ bendrovės knygyne Kaune, rinkinį „Būk palaimintas“, o taip pat papildė šį rinkinį nauju skyriumi „Būties mozaika“ - apimančiu paskutiniųjų gyvenimo metų Adomo Jaso kūrybą. Ši knyga išleista poeto lėšomis Čikagos „Draugo“ leidyklos, praėjusių metų rudenį pasiekė taip pat ir Lietuvos skaitytoją. Ją dabar galima rasti „Vagos“ ir „Mūsų knygos“ knygynuose.

Rinkinio pabaigoje A. J. J. rašė: „Tokia lemtis: gimiau prie Misisipės, augau ir bren-dau prie Ašvos, o numirti, atrodo, gal teks prie Mičigano ežero su paskutiniu linkėjimu Tėvynei prie Nemuno:

*Tenai, kur mano kraujo rytą
berželių vygėj supavai,
tegu vis skamba laisvės
dainos,
nors lūžtų vėtrose klevai!*

Rinkiniui pasirodžius, Čikagos lietuviai savo „Seklyčioje“ surengė popietę, per kurią, dalyvaujant autoriui, buvo pristatyta jo knyga. Anot Čikagos lietuvių laikraščio „Draugas“, kuris išspausdino platų reportažą apie šią popietę, „ši diena buvo tikra lietuviško žodžio ir poezijos šventė“. Popietėje dalyvavo būrys poeto bičiulių ir gerbėjų, tarp jų rašytojai A. Šešplaukis-Tyruolis, E. Juodvalkė. Poetą sveikino Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkė S.

Vanagaitė-Petersonienė, renginių vadovė E. Sirutienė, buvo skaitomi eilėraščiai iš pristatomo rinkinio.

Popietės dalyvius sujau-dino eilėraštis „Be Tavęs“, parašytas 1946 m. Vokietijoje, kuris nuskambėjo tarsi tremtinių ir išeivių himnas ar credo:

*-Per naktis Tavo veidą
matau.
Šlama žodžiai kaip vėjas
kleve:
-Be Tavęs mes gyvename
Tau,
be Tavęs mes dainuojam
Tave!*

*Tavo meilė, Tėvyne,
budžiu!
Tu man duona ir kraujas
buvai,
Tu būsi palaimos žodžiu,
Nors namop ir negrįžta
laivai!*

Adomo Jaso laivas negrįžo į Tėvynę. Praėjęs ilgą gyvenimo kelią nuo Misisipės, per Ašvos pakrantes, penkis dešimtmečius praleidęs Čikagoje, prie Mičigano, ten poetas ir atgulė amžino poilsio, Tėvynei palikdamas nors ir kuklų, bet nuoširdų poetinį žodį.

Romualdas Beniušis

Adomas P. Jasas

AMŽINASIS STUDENTAS Profesoriui

*Sakai, kad šviesios žvaigždės sąla,
kad žemė sukasi lėčiau.-
Tikrai-pro džiaugsmo idealą
Seniai jaunystę bemačiau...*

*Tiktai nakčia, tiktai dar kartais
ties seno parko vario vartais...
takais, kur žiburiai prigese,
jinai praeina lyg princesė,
ir aš į gaudulį krintu-
lyg tas pirklys, lobius pražaidęs,
regiu, kaip šoka aukso raidės
ant neparduotųjų karstų.*

*Kad po gyvenimą kaip puotą
mylėta, gerta ir dainuota,
galėtų Dievas man paskirti
kvailių karaliaus šviesių mirtį,
ak, lyg pažįstamą seniai:
kur mano džiugesy gyventa,
kitų pavasarių studentą
šokdins alučio apyniai...*

*Tikrai-ir mano kraujas sąla,
į širdį grįždamas lėčiau.-
Tegu tos žvaigždės gauna galą-
aš joms jau kryžių pastačiau.*

(Eilėraštis iš paskutinės knygos, „Būk Palaimintas“, išleistos 2000 m. Čikagoje. Atsiuntė Lilija Jasaitė.)

ATSISVEIKINIMAS SU PETRU VĖBRA

Vaclovas Mažeika

Susirinkome šiandien čia atsisveikinti su Petru Vėbra, kurį Aukščiausias prieš porą dienų pašaukė į savo karalystę sulaukus brandaus amžiaus - 93 su puse metų. Petras Vėbra ne eilinis žmogus, bet mokytojas, menininkas - medžio drožėjas, gilus patriotas, visą savo amžių paskyręs kovai už Lietuvos laisvę, jos gerovę, nepasitenkinęs vien tik duonos šeimai uždirbimu, bet įsi-jungęs į visuomeninę veiklą, aktyviai dalyvaudamas organizacijose-Tautinėje Sąjungoje, Korporacijoje Neo-Lithuania, Lietuvių bendruomenėje ir Amerikos lietuvių taryboje.

Petras Vėbra gimė 1908 m. Radžionių kaime, Kamajų vls., Rokiškio aps. Baigęs P. P. nevėžio mokytojų seminariją 1929 m. buvo paskirtas mokytojauti Kaune, čia pradėjo studijas Vytauto Didžiojo universitete. Švietimo ministerija, pastebėjusi Petro meninius gabumus, paskyrė stipendiją į Čekoslovakiją studijuoti medžio drožybą. Šios studijos tesėsi 4 metus. Baigęs studijas buvo paskirtas

medžio drožybos mokytoju Marijampolės amatų mokykloje. 1936 m. buvo paskirtas Ukmergės amatų mokyklos direktorium ir 1939 m. perkeltas į Kauno 3-čiąją amatų mokyklą.

Karas nubloškė Vėbrų šeimą visų pirma į Viena, Austriją, kur Petras neužleido savo medžio drožybos pagamindamas Kristaus galvas ir jas parduodamas ar išmai-nydamas į maisto atsargas. Vienoje sulaukė karo pabaigos ir įsisteigus Vokietijoje pabėgėlių stovykloms Vėbrų šeima persikėlė į Augsburgio stovyklą, kur lietuviškoje mokykloje buvo meno mokytojas.

Amerikoje Petras su šeima apsigyveno Čikagoje. Pirmausia dirbo Gas and Coke kompanijoje kaip baldų atnaujintojas, čia įvyko didelė nelaimė - Petras, išsiliejus chemikalams, buvo smarkiai apdeges. Išgijęs perėjo toliau dirbti į rėmų fabriką, kur ir išbuvo iki pensijos.

Petras nepasitenkino vien tik darbu fabrike, bet laisvu

(Nukelta į 9 p.)

PASAKYTI IR NEPASAKYTI ŽODŽIAI PETRĄ VĖBRĄ PALYDINT!

Eugenijus A. Bartkus

Aš buvau dar nedidelis vyras, kai Petrą Vėbrą - jauną ir žvalų, atkėlė į Ukmergę Amatų mokyklos direktoriumi. Mokykla buvo labai skurdžiame stovyje, išmėtyta po visą miestą, klasės privačiuose namuose, palėpėse, o dirbtuvės sandėliuose, malčinėse ir kituose, dažniausiai nekūrenamose patalpose.

Jaunam direktoriui reikėjo kur nors prisiglausti. Mes turėjome gan didelį namą su dviem kambariais palėpėje. Kas tai patarė Vėbrai pakalbėti su mano tėvais. Mama sutiko įsileisti direktorių, tik labai trumpam - kol susiras butą. Tas trumpas laikas užtruko 4 metus ir pats Vėbra tapo artimu šeimos draugu. Ši draugystė tęsėsi virš 70 metų.

Įsileidusi Vėbrą į namus, mama nustatė griežtas taisykles. Laiku valgyti, laiku keltis, nenaudoti prastos kalbos ir nešvankių temų. Mama palaikė griežtą tvarką namuose ir labai "išsproytą" žodyną. Petras greit tą pakeitė - savo linksmu būdu ir įdomiu įvykių interpretacija pakeitė formalią namų nuotaiką į linksmą ir nuotaikingą. Kas daugiausia juokdavosi - tai mano mama.

Petras Vėbra - gabus skulptorius atkreipė Antano Smetonos dėmesį ir šis pasikvietė jį apsilankyti. Po

kelių pasimatymų Vėbra paprašė Prezidento pinigų naujai amatų mokyklai. Smetonai parėmus, ministerija paskyrė 175,000 Lt. Už kuriuos Vėbra pastatė gražią - dviejų aukštų mūrinę mokyklą. Jo patirtis Čekijoje buvo labai reikšminga įrengiant klases, dirbtuves ir pratimų patalpas.

Vėbra greit įsijungia į miesto gyvenimą ir tampa Jaunalietuvių vadu. Čia suorganizuoja sporto būrelius, orkestrėlį, įsigyja patalpas su skaitykla, radijo, stalo tenisu. Jaunalietuvių rajonas tampa pavyzdgingiausiu Lietuvoje ir yra apdovanotas pinigine premija. Visi jaunalietuviai buvo gražiai uniformuoti ir tiems, kurie negalėjo įsigyti - Vėbra savo lėšomis parūpina "Drobėje" medžiagos ir padėjo pasisiūdinti uniformas.

Artėjant 1939 metų pasaulio parodai Paryžiuje, Petras Vėbra buvo paprašytas iškalti iš medžio Rūpintojėlių. Teko ieškoti atitinkamo medžio kamieno. Mano tėvas buvo Ukmergės apskrities gydytojas ir nuolatos važinėjo po apskritį tarnybiniais reikalais. Kaišiadorių girininkijoje užtiko ažuolo kamieną 2,6 metrų skersmens ir 8 metrų aukštumo. Šis buvo atgabentas į Ukmergę ir patalpintas pašiūrėje, kur Vėbra

(Atkelta iš 8 p.)

laiku kūrė įvairius daugiausia medžio drožinius, lėkštes, herbus, pagamino korporacijos Neo-Lithuania herbą kuri daugelis korporantų turi savo namuose, atnaujino, puošė bažnyčių altorius lietuviškais motyvais, pažymėtinai Gary Indiana bažnyčios altorius, sukūrė ir pastatė lietuviškų kryžių, vienas - tai Jurkūnų sodyboje Beverly Shores, dabartiniu metu perkeltas prie Vytelės Girdvainienės namo Lemonte. Taigi Petras buvo kūrybingas žmogus.

Petras buvo malonaus draugiško būdo, visad pilnas nuosaikaus humoro, nieko neužgaunantis, nieko neįžeidžiantis. Su juo buvo malonu drauge būti ir bendrauti ir buvo visų mėgiamas.

Organizacijos, kurios ačiausia prie jo širdies buvo, tai

korporacija Neo-Lithuania ir Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga. Korporacijoje beveik nebuvo tos stovyklos, išvykos ar subuvimo, kur jis nedalyvautų, visur jis buvo, mokėjo bendrauti su jaunimu, jis buvo populiarus jaunimo tarpe, jo mėgiama daina - tai "Ant kalno mūrai, joja lietuviai", jis ją pravedavo su užsidegimu ir įsijautimu ir visi jam griausmingai pritardavo. Tautinėje Sąjungoje jis buvo tas, kuris būdamas Čikagos skyriaus valdyboje buvo pritraukęs didelį būrį jaunimo į Tautinę sąjungą, tik vėliau, nerasdami tinkamo užsiėmimo jie išsibarstė. Taigi Petras buvo toks, tokį mes jį ir prisiminsime.

Tebūnie lengva Tau Petrai Amerikos žemė. Tu mylėjai Lietuvą, ją lankei beveik kasmet kol jėgos leido, Lietuva Tavęs neužmirš.

Sol. Audronė Gaižiūnienė, neseniai miręs skulptorius Antanas Vėbra ir Ramona Vėbraitė -Karlove turbūt Neolituanių šventėje Balzeko muziejuje.

su pagalba savo mokinių iš Marijampolės paruošė didelę statulą. Ji buvo apvirta alyvoje Kauno geležinkelio dirbtuvėse - įgavo tamsią gintarinę spalvą. Tokia ji buvo nuvežta į Paryžiaus parodą, kur buvo apdovanota sidabrinu medaliu. Dabar tas Rūpintojėlis yra patalpintas Kaune - Vytauto Didžiojo muziejuje - pagrindinėje menėje. Vėbros, kaip skulptoriaus - dievdirbio meno šakos buvo dvi - religinė ir jo darbus galime matyti St. Louis, MO, Custer, MI, Gary, IN, Transtein, Bavaria, Punks, Lenkijoje, bažnyčiose - o jo patriotiniai liaudies meno darbai puošia daugelį lietuvių namų; tai lėkštės, šokančios poros, grėbėjos, vestuvių barelijefai, Korp. Neo-Lithuania herbas ir kiti.

Turbūt žmogus retai galėtų turėti geresnį draugą kaip Petrą Vėbrą. Atsimenu - bolševikams veržiantis į Lietuvą, 40 metais, aš buvau jau paauglys. Susirgau visokiomis plaučių negerovėmis. Mano tėvas, buvęs karininkas, pulko gydytojas, turėjo teisę naudotis karo ligonine Kaune. Mes tuomet gyvenome Šiauliuose. Mane gydyti paguldė Kaune, kur dirbo jo kariškiai draugai gydytojai. Man dar nepasveikus, sovietai pradėjo žygiuoti į Lietuvą. Tėvai nutarė mane parsivežti namo. Jokio gatvės susisiekimo sovietam žygiuojant į Kauną nebuvo. Vėbra susivyniojo mane į paklodę ir nunešė iš karo ligoninės į geležinkelio stotį ir pasodino į vagoną. Man atrodo, kad tai bent kilometro atstumas o gal ir toliau. Tėvui sunegalavus senatvėje paskutiniai 7 metai buvo gana sunkūs. Buvo pririštas prie namų. Per tuos metus nebuvo nei vieno antradienio, kad Petras neaplankytų tėvo. Visad su gera nuotaika ir būtom ar nebūtom istorijom. Mano tėvui

savaitė prasidėdavo ir baigdavosi antradieniais. Petras mokėjo sugyventi - toks buvo jo būdas, su visais. Nežinau nei vieno žmogaus, kuris būtų priešas, tačiau žinau labai daug žmonių, kurie skaito jį savo draugu.

Jisai labai mylėjo ir didžiavosi savo dukra Ramona (vaikystėje - Pupa) ir jos šeimą. Turėjo du vaikaičius ir 5 provaikaičius. Labai įdomiai pasakodavo apie juos - ypatingai apie mažiuskus. Bendrai, Vėbra labai mokėjo sugyventi su vaikais ir jaunimu. Net ir gilioje senatvėje pats nepaseno. Mėgdavo šokti ir progai esant pašokdindavo visas ponias, paneles ir jaunas mergaites.

Petras turėjo daug jumoro ir mėgdavo pasakoti juokingus įvykius dažniausiai apie save ir neužgaudamas kitų. Iš blogų situacijų irgi mokėjo išsisukti su jumoru. Prisimenu jo dukrelė buvo dar nedidelė mergytė. Apvilktą su gražia suknyte ji sukaliuojosi apie balą. Petras kelis kartus ją draudė, bet bala buvo tokia patraukli, kad ji slydo ir įkrito į ją. Petras pakėlė Pupą ir sudavė porą kart per užpakaliuką. Pupa papūtusi akutes sako "Tėvai, ar Tau negėda - aš įkričiau ir man skaudėjo, o Tu dar mane primušei". Žinoma, susidarė gan sunki padėtis į kurią Petras reagavo paaiškindamas Pupai, kad jos nenušė, tik pavale suknytę. Tuo konfliktas ir pasibaigė.

Vėbros žmona Irena, mokytoja, irgi mokslus baigusi Prahoje, gyveno Kaune, kur dėstė namų ruošą. Mano mama laikė sau už pareigą prižiūrėti Petrą ir vis drausdavo dėl vėlyvo grįžimo namo, baliavojimo ir t.t. Vienąkart pagrasino apskusti Irenai, tačiau Vėbra ir vėl nepasirodė iki vėlyvos nakties. Kitą dieną

mamai barant Vėbrą, šis paaiškino "Žinaiėjau namo, praėjau klubelį net nepasiziūrėjau į tą pusę. Praėjęs Vytauto gatvę sustojau ir sakau sau - bravo Petrai, išlaikei charakterį - vyras, dabar už tai gali grįžti ir užėiti į klubelį - taip ir atsitiko" Mano mama pamojo ranka ir sako "iš Tavęs vistiek žmogaus nebus".

Po lenkų ultimatumo Lietuvai, į sudarytą koalicinę vyriausybę Švietimo Ministerijon atėjo Leonas Bistras. Jis tuojau iškelia Vėbra iš Ukmergės direktoriaus pareigų mokytoju į Telšius. Vėbra vyksta pas ministerį aiškintis. Bistras jam ir aiškina, kad jis dar labai jaunas direktoriaus pareigom, kad tai labai atsakingos pareigos, kad tai jaunam žmogui per sunkus įsipareigojimas ir t.t. ir t.t. Jis dar turi palaukti kelis metus, kol pribręs prie direktoriaus pareigų. Todėl jį iškelia mokytoju į Telšių amatų mokyklą. Į tai Vėbra atsako: "Pone ministeri, aš esu tautininkas, Jaunalietuvių vadas - mane jaunimas mėgsta ir seka mane. Suprantama Jums tai nepatinka. Iškelkite mane į Kauną, kur mano žmona mokytoja". "Taigi, jeigu Jūs to pageidaujate, tai perkelsiu į Kauno trečiąją amatų mokyklą". Taip Vėbra atsidūrė Kaune prieš pat bolševikmetį ir gal būt tuo išvengė sunaikinimo Ukmergėje.

Dar labai neseniai laidotuvių metu susitikom su Petru. Jis man ir aiškina, kad neina arti prie altoriaus - užsislepia už pilioriaus, kad Dievas nepamatytų ir nepasišauktų. Tačiau taip nebuvo. Savo namuose Vėbra suvalgė priešpiečius, išgėrė stiklėlių konjako, kaip sakydavo "straight ahead" ir prigulė pailsėti. Daugiau ir neatsikėlė, ramiai ir tyliai išvyko susitikti su savo Rūpintojėliu.

LIETUVA IR PASAULIS

VOKIETIJOS KOMPENSACIJAS GALI GAUTI IKI 200 ASMENŲ

Ateinantį mėnesį dviem šimtams buvusių priverstinių darbininkų iš Vokietijos fondo "Atmintis, atsakomybė ir ateitis" gali būti išmokėtos pirmosios kompensacijos.

"Į Berlyną išsiuntėme dviejų šimtų pretendentų dokumentus, kurie Vokietijoje dar bus tikrinami. Tikiuosi, jog iki Naujųjų metų pirmoji žmonių grupė gaus kompensacijas, tačiau kiek jų bus pasirinkta, kokiais atrankos kriterijais bus vadovaujama - dar nežinoma", - Eltai teigė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro vadovė Dalia Kuodytė.

Kompensacijoms gauti paraiškas yra pateikę maždaug 20 tūkstančių asmenų, dirbusių priverstinius darbus nacistinio režimo laikotarpiu. Paraiškas dar galima pateikti iki metų pabaigos.

Lietuvoje gyvenantys pretendentai turi galimybę pateikti prašymus Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui arba Rusijos savitarpio supratimo ir santarvės fondui. Žmonėms yra sudaryta galimybė pasirinkti, koku būdu gauti kompensaciją - per banką Lietuvoje, ar per banką Rusijoje. Lietuvoje kompensacijos bus persiunčiamos į Lietuvos taupomajame banke atidarytas sąskaitas.

Vokietijos Vyriausybė tikisi iki 2003 metų pabaigos išmokėti visas kompensacijas. Nacizmo aukoms bus išmokėta 10 milijardų markių, surinktų Vokietijos fonde "Atminimas, atsakomybė ir ateitis". Kompensacijų gali pareikalauti patys nukentėjusieji arba, jeigu jie mirė po 1999 metų vasario 15-osios, nukentėjusiojo sutuoktinis, vaikai, vaikaičiai, broliai ir seserys bei testamentu nurodyti asmenys.

DIDŽIOJI BRITANIJA SIŪLO PAGALBĄ LIETUVAI

Didžioji Britanija norėtų bendradarbiauti su Lietuva sveikatos apsaugos srityje. Tai susitikime su Lietuvos sveikatos apsaugos ministerijos atstovais pareiškė Didžiosios Britanijos ambasados trečiasis sekretorius politikai ir ekonomikai Nicholas Collier. Pasak jo, Didžioji Britanija remia Lietuvą, padės jai spręsti sveikatos apsaugos sistemos problemas ruošiantis stoti į Europos Sąjungą (ES).

Susitikimo metu Didžiosios Britanijos atstovas buvo supažindintas su Lietuvoje vykdoma sveikatos apsaugos sistemos reforma, pabrėžiant aktualiausias jos grandis - visuomenės sveikatos bei pirminės sveikatos priežiūros pertvarkymą. Pareikšta nuomonė, kad kolegoms iš Didžiosios Britanijos galėtų mūsų šalį paremti kuriant integruotą sveikatos institucijų informacinę sistemą.

SEATTLE ATIDARYTAS LR GARBĖS KONSULATAS

Dalyvaujant Lietuvos ambasadoriui JAV Vygandui Ušackui, Seattle oficialiai atidarytas Lietuvos garbės konsulas. Lietuvos garbės konsulato atidarymo iškilmes surengė Lietuvos garbės konsulas Vytautas Lapatinskas. Lietuvos Užsienio reikalų ministerija garbės konsulo postą šiame Washingtono valstijos mieste įsteigė 2001 m. pradžioje. Ceremonijos metu ambasadorius V. Ušackas garbės konsului V. Lapatinskui įteikė Lietuvos garbės konsulato išskabą. V. Ušackas pažymėjo, kad Lietuva suinteresuota plėsti įvairius ryšius su šiuo svarbiu JAV šiaurės vakarų verslo, kultūros ir mokslo centru. Pasak jo, garbės konsulas ypatingai didelį dėmesį turėtų skirti JAV investicijų į Lietuvą skatinimui bei rinkų lietuviškoms prekėms paieškai.

LIETUVOS AMBASADORIUS ĮKALBĖJO NESIŽUDYTI

Neseniai Lietuvos ambasadoriumi Italijoje paskirtas Edminas Bagdonas lapkričio 29 d. įkalbėjo atvykėlį iš Lietuvos nešokti nuo bažnyčios varpinės Neapolyje. Tai BNS pranešė Lietuvos URM Informacijos ir kultūros departamento direktorius Petras Zapolskas.

E. Bagdonui rytą paskambinę Italijos teisėsaugininkai pranešė, kad Lietuvos piliečiu prisistatantis, peiliu ginkluotas vyras grasina nušokti nuo varpinės stogo Neapolio centrinėje aikštėje. Savižudybe grasinantis vyras, pareigūnų teigimu, varpinės viršūnėje išbuvo nuo vakaro iki ryto, tačiau kėlė vienintelį reikalavimą - "sujungti jį su Lietuvos ambasadoriumi arba konsulu".

Policijos pareigūnai perdavė žmogui mobiliojo ryšio telefoną. "Kalbėjomės rusiškai. Iš pradžių jis prisistatė Nikolajumi, vėliau - Fedia iš Visagino", - pasakojo ambasadorius.

"Nikolajus - Fedia" pasiteiravo ambasadoriaus apie orus Lietuvoje, kas šiuo metu yra Lietuvos ministras pirmininkas, sužinojo Visagino telefono kodą. Vyras teigė, jog Italijoje "ilsėjosi", ir baiminosi būsiąs policininkų nušautas.

Po pokalbio su ambasadoriumi, kitą popietę vyras policijos buvo įkalbėtas nultipti nuo varpinės. Jis nugabentas į ligoninę, nustatinėjama jo asmens tapatybė.

Zavadzkių šeima 2001 m.

ARTIMO MEILĖS VARDAN

Aurelija M. Balašaitienė

Artėja Kalėdos, tai visa žiniasklaida yra perkrauta dovanų reklamomis, o mes visi pradėdami ruoštis Kūdikėlio gimimo šventei. Šalia kasdieninių reikalų sudarinėjame dovanų sąrašus ir tikriname savo biudžetą. Kitaip sakant, ruošiamės džiaugsmingai šven-tei. Bet ar visur taip yra? Štai iš Lietuvos spaudos patyriau, kad iškilus Lietuvos alpinistas, Kūno kultūros akademijos absolventas, ir Vilniaus universiteto dėstytojas, 36 metų Gintaras Zavadskis išgyveno didžiausią savo gyvenimo tragediją. Nuo 1980 metų jis po kelis kartus metuose vykdavo į kalnus ir dalyvavo penkiasdešimtyje įvairių kategorijų žygių, o šių metų gegužės mėnesį ruošėsi į alpinizmo seminarą Didžiojoje Britanijoje. Deja, nelaimingas įvykis jo gy-

venimą pakreipė tragiška linkme. Žodžiu, Gintaras Zavadskis išgyveno pačią siaubingiausią savo gyvenimo tragediją, kuri jį padarė invalido vežimėlyje sėdinčiu, kojų nevaldančiu invalidu.

Š.m. kovo 28 dieną Gintaras su draugais buvo paprašytas Jurbarko kapinėse apgenėti medžius. Alpinistui tai vieni juokai... Ruošiantis apgenėjimo darbams, reikia tinkamai susitvarkyti, nes yra būtina medžius apsaugoti virvėmis. Kai jis įlipo į aukštą medį prišti virvę, staiga nulūžo medžio šaka ir to išdavoje Gintaras nukrito žemėn iš penkerių metrų aukščio ir nugara atsitrenkė į vieno kapo gelžbetoninį kraštą, ko išdavoje lūžo trys stuburo slanksteliai ir buvo sužalotas nervas. Jis tuoj buvo nuvežtas į Jurbarko ligoninę,

ČIKAGOS LIETUVIŲ VEIKLA BUS RODOMA PER AMERIKIEČIŲ TELEVIZIJĄ

Edvardas Šulaitis

Daug kas mūsų tautiečių žiūri Čikagos 11-ji televizijos kanalą, kuris priklauso PBS (Public Broadcasting Service) televizijos tinklui. Čia rodomos programos neturi komercinių skelbimų, o taip pat jos yra aukšto lygio.

Gruodžio mėn. 10 d., pirmadienį, 7 valandą vakaro per šią stotį matysime specialiai šios stoties produserės Rise Sanders paruoštą vienos valandos programą apie Čikagos lietuvius, pavadintą - "The Lithuanians in Chicago". Tai bus lyg ir tęsinys kitų Čikagoje gyvenančių tautinių grupių (vokiečių, lenkų, italų) veiklą atžymintį jau šiemet parodytų apžvalgų.

Kaip pasakojo žinomas Čikagos lietuvis filmuotojas

Aleksandras Plenys, nuo jo prasidėjo šio filmo apie lietuvius kūrimas. 11-jo kanalo (WTTW) produserė R. Sanders jau anksčiau buvo su juo susisiekusi filmo apie lietuvius kūrimo reikalu. Šis planas gerokai pajudėjo į priekį, kuomet A. Plenys amerikietei davė daug nufilmuotos medžiagos apie Čikagos lietuvius. Tada į jo namus produserė atsivežė filmavimo ir garso darbuotojus ir šie įrašė pokalbį su pačiu A. Pleniu, užfiksuojant ir jo pabėgimą iš Lietuvos ir pan. Buvo kalbėtasi ir su Lietuvių Operos kolektyvo pirmininku Vaclovu Momkumi ir kitais Čikagos lietuviais. Ji susisiekė ir su Amerikos Lietuvių Televizijos vadovu Arvydu Reneckiu, iš

paskui buvo perkeltas į Kauno universiteto klinikas ir pagaliau į Vilnių, o į namus grįžo spalio 12 dieną, kur jo laukė žmona Rita, sūnelis Linas ir dukrelė Gabija. Siaubinga, jog jis net du mėnesius nežinojo, kad negalės vaikščioti ir kad nejaus savo kūno apatinės dalies. Gintaras su savo šeima gyvena trečio aukšto dviejų kambarių bute. Sunku įsivaizduoti, kaip jis tame "narvelyje" gali judėti. Vyriausybė mažai prisideda prie jo šeimos gyvenimo paramos, tai lengva įsivaizduoti, kokios Kalėdos laukia jo ir jo vaikučių. Kadangi jis dėstė Vilniaus universitete, tai jis gauna kulią 350 litų invalido pensiją, tačiau jo draugai alpinistai bando prisidėti prie jo šeimos gerbūvio. Mes gyvename visko pertekusiame krašte, planuojame dovanas Kalėdoms, tai artimo meilės vardan turėtume prisidėti prie Zavadzkių šeimos gyvenimo palengvinimo ir kalėdinio džiaugsmo atnešimo. Tuo tikslu Clevelando lietuvių prestižingoje finansinėje institucijoje "Taupa" yra atidaryta sąskaita, kuri vadinasi "Gintaro Fondu" ir jos numeris yra 2300. Aukas galima siųsti paštu: "Taupa", 747 East 185-th St. Cleveland, OH, 44119

Reikia tikėtis, kad atsiras geraširdžių, kurie artėjančių Kalėdų proga padarys įnašą į tą sąskaitą. Nors ir mažiausias įnašas palengvins to kadaise buvusio žymaus alpinisto, o dabar visiškai suparalizuoto invalido gyvenimą ir tuo pačiu jo vaikučiams padovanos Kalėdų džiaugsmą. Artimo meilė skatina mus padėti nelaimės ištiktam ir sužalotam asmeniui.

kurio irgi gavo archyvinės medžiagos apie Čikagos lietuvių veiklą.

Be to, WTTW stoties filmuotojų grupė lankėsi "Draugo" dienraščio redakcijoje, "Seklyčioje" - Čikagos Marquette parko apylinkėje, "Racine" lietuvių kepykloje, "Healthy Food" lietuvių restorane, veikiančiame senajame Čikagos Bridgeporto rajone, Lituanistinėje mokykloje Pasaulio lietuvių centre Lemonte, Lietuvos žydų klube Čikagos šiaurinėje dalyje ir kitur.

Amerikiečiai filmuotojai užsuko ir į Čikagos Jaunimo centrą ir čia įrašė JAV Lietuvių Bendruomenės 50 metų sukakties minėjimo meninę programą spalio 13 dieną.

Amerikiečių produserės R. Sanders teigimu, tos medžiagos susidarė tiek daug, kad būtų galima sukurti mažiausia 4 valandų filmą. Tuo tarpu,

RENGINIŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 15-16 d. Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas.

GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. Bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

“Dirvos” skaitytojams ir rėmėjams primename, kad kalėdinius ir naujametinius sveikinimus pradėdame spausdinti nuo gruodžio 4 d. laidos ir tęsime kitose laidose. Dėkojame, kad sveikindami savo gimines bei draugus, paremsite ir “Dirvą”. Linksmų švenčių Jums linki “Vilties” draugija, “Dirvos” leidėjai.

(Atkelta iš 10 p.)

visa tai reikia sutalpinti į valandos rėmus ir tą, žinoma, nelengva atlikti. Tačiau vis redaguojant, nubyra ne taip reikšmingi kadrai, kurie, žinoma, amerikiečiams yra skirtingo aktualumo negu lietuviui žiūrovui.

Reikia pasakyti, kad pradžioje šią programą buvo planuota parodyti per visas PBS tinklo stotis visoje Šiaurės Amerikoje. Tačiau vėliau prodiuserė nutarė ją demonstruoti tik per Čikagoje esančią WTTW stotį, o kitose vietovėse ją galės matyti tik tie, kurių kabelinės stotys WTTW perduoda savuose transliavimo rėmuose.

Demonstruojant šią juostą apie Čikagos lietuvių, veiks teletonas, kurio metu bus renkamos aukos šios televizijos stoties išlaikymui, (ji vien tik iš aukų išgyvena). Šios stoties darbuotoja Annie Porter (tel. 773-509-5559) kreipiasi į lietuvius, kurie galėtų atsakinėti telefonus programos metu ir po jos, renkant aukas šios stoties reikalams. Tokie turėtų atvykti į stotį prieš 6:30 valandą ir ten išbūti iki 10:30 valandos. Kadangi šie rinkėjai per pertrauką irgi yra rodomi televizijoje, tai yra gera proga ir tokiu būdu savo “įsiamžinti”. Yra kviečiami visi, kurie moka lietuvių ir anglų kalbas.

Tai bus pirmieji tokio pobūdžio programa apie Čikagos lietuvių bet kokioje amerikiečių televizijos programoje.

DVI MOTERYS GALI SLAUGYTI
pagyvenusius žmones, gali tvarkyti namus, turi mašiną.
Tel.: 216 289-0222

JAV LB KULTŪROS TARYBA SKELBIA RUGSĖJIS - SPAUDOS MĖNUO

Papiginta metinė prenumerata naujiems skaitytojams

DIRVA	\$25.00 (vietoje \$35.)
P.O. Box 19191 Cleveland, OH 44119-0191	
DRAUGAS	\$65 (vietoje \$100.)
4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629	
DARBININKAS	\$25.00 (vietoje \$35.)
341 Highland Blvd Brooklyn, NY 11207	
EGLUTĖ	\$10.00 (vietoje \$15.)
13648 Kickapoo Trail Lockport, IL 60441	
LIETUVIŲ BALSAS	\$25.00 (vietoje \$35.)
2624 W. 71 st. St. Chicago, IL 60629	
PASAULIO LIETUVIS	\$15.00 (vietoje \$25.)
14911 127th St. Lemont, IL 60439	
PENSININKAS	\$10.00 (vietoje \$15.)
2711 W. 71 st. St. Chicago, IL 60629	
BRIDGES	\$15.00 (vietoje \$18.)
1927 W. Boulevard Racine, WI 53403	
LITUANUS	\$8.00 (vietoje \$10.)
1501 - So. Indiana Ave Chicago, IL 60605	
LITHUANIAN HERITAGE ..	\$20.00 (vietoje \$29.95.)
P.O.Box 225 Lemont, IL 60439	
AMERIKOS LIETUVIS	\$30.00 (vietoje \$39.)
7349 W. 55th Palce Summit, IL 60501	

LR AMBASADOS JAV PRANEŠIMAI

KRAŠTO APSAUGOS VICEMINISTRO VIZITAS JAV

Lapkričio 26 d. Krašto apsaugos viceministras Povilas Malakauskas bei jį lydintis NATO departamento direktorius pulkininkas leitenantas Romualdas Petkevičius Vašingtone susitiko su JAV Gynybos pasekretoriumi Tarpautinei saugumo politikai J.D.Crouch. Susitikimo metu P.Malakauskas padėkojo JAV administracijai už NATO plėtros palaikymą bei supažindino J.D.Crouch su Lietuvos pasirengimu narystei NATO, ginkluotųjų pajėgų reforma bei Lietuvos kariuomenės struktūrų peržiūra. J.D.Crouch teigiamai įvertino Lietuvos pažangą bei paragino tęsti pasiruošimo NATO narystei darbus. Susitikime taip pat buvo aptarti kiti konkretūs Lietuvos ir JAV karinio bendradarbiavimo klausimai.

P.Malakauskas apie Lietuvos pažangą integracijos į NATO struktūras procese taip pat supažindino kitų JAV Gynybos departamento padalinių pareigūnus, JAV Kongreso patarėjus bei ne-

vyriausybinių organizacijų atstovus. Vakare P. Malakauskas dalyvavo LR ambasadoje JAV surengtame priėmime, skirtame pažymėti Lietuvos karių dieną.

Jo vizito Vašingtone darbotvarkėje dar numatyti susitikimai su JAV Valstybės sekretoriaus padėjėjo pavaduotojais Heather A. Conley, Robert A. Bradtke bei grupe

Valstybės departamento pareigūnų, Nacionalinio Gynybos universiteto, nevyriausybinių

RAND korporacijos bei kitų nevyriausybinių organizacijų atstovais. Jis dalyvaus bendrame Lenkijos ir Lietuvos ambasadų JAV rengiamame kalėdiniame draugystės vakare.

LR AMBASADOJE JAV SURENGTAS PRIĖMIMAS JAV KONGRESO PATARĖJAMS

Lapkričio 19 d. LR ambasadoje JAV buvo surengtas priėmimas JAV Kongreso patarėjų asociacijos nariams, kurio metu ambasadorius Vygaudas Ušackas perskaitė pranešimą apie “Vilniaus-10”

grupės šalių bendradarbiavimą artėjant NATO susitikimui Prahoje bei išreiškė viltį, kad Senatas pritaris “Laisvės sutvirtinimo aktui 2001”. Priėmime, kuriame taip pat dalyvavo “Vilniaus-10” šalių ambasadoriai, apsilankė per 50 patarėjų. V.Ušackas paprašė Kongreso patarėjų Atstovų rūmų nariams perduoti Lietuvos padėką už lapkričio 7 d. didelę balsų daugumą priimtą “Laisvės sutvirtinimo aktą 2001”. V.Ušackas pažymėjo, kad Senato parama taptų svarbiu papildomu indėliu NATO plėtros bei laisvos ir vieningos Europos sukūrimo link. Savo kalboje, jis patarėjus taip pat supažindino su Lietuvos pažanga įgyvendinant NATO narystės veiksmų planą bei su aktyvia konstruktyvaus bendradarbiavimo su Rusija politika.

JAV Kongreso patarėjų asociacijai priklauso daugiau kaip 600 narių. Asociacijos tikslas - plėsti patarėjų profesinių galimybių ratą. Patarėjai JAV Kongrese atlieka svarbų vaidmenį rengiant įstatymus bei formuojant Kongreso narių nuomonę.

Rolandas Kačinskas

DIRVAI AUKOJO

Dr.N.Noges, Canada	100
Dr.V.Stankus, Lyndhurst, OH	50
K.Kaspariūnas, Elizabeth NJ	20
G.Leonas, Bradford, NH	20
E.Brazauskas, Wickliffe, OH	15
J.Černius, Glendale, CA	15
S.Dalius, Canada	15
G.Karsokas, Cleveland, OH ..	15
S.Juodvalkis, Cleveland, OH	15
S.Butrimas, Cleveland, OH ...	10
E.Dovydaitis, Los Angeles, CA	10
L.Jasas, Burbank, IL	10
P.Kuras, Waterbury, CT	10
R.Valaitis, Brecksville, OH ...	10
M.Brakas, Jamaica, NY	5

Visiems aukotojams
Nuoširdžiai dėkojame

HAVING A PARTY ?

A SHOWER, CHRISTENING, RETIREMENT, OFFICE PARTY, ANNIVERSARY, BIRTHDAY, OR JUST ABOUT ANY OTHER OCCASION...
We can do it for you in the cozy, warm atmosphere of
LITHUANIAN CLUB'S GINTARAS Restaurant
Catering for up to 120 people.
For information and available dates call us at 216.531.2131
GINTARAS Restaurant open
Sundays from 11:30 - 3:00
Conveniently located off I-490 at 677 E. 186th St.
Cleveland, OH

KOLDŪNAI

MĖSOS, VARŠKĖS, GRYBŲ
Skambinkite:
Jodi arba Dana Apanavičius
Tel.: (216) 531-6995
(440) 354-4029
Susitarus pristatom į namus
Gift certificates available

HOUSEKEEPER WANTED

Pepper Pike area
Laundry, ironing, cleaning
25 hours per week
must have references
and transportation
To apply write:
PO Box 101
30799 Pinetree Rd.
Pepper Pike, OH 44124

Patikslinimas

“Dirvos” 2001 m. lapkričio 20 d. 7 pusl. straipsnyje “Campbell, Polensek, Gudėnas laimėjo” buvo rašyta: “Edmundas Gudėnas Euclid miesto valdžioje buvo išrinktas to miesto tarybos nariu”. Turėtų būti: “Edmundas Gudėnas išrinktas Euclid miesto tarybos pirmininku (Council President).

Atsiprašome už klaidą.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

**MODERNIEJI
KRIKŠČIONYS PAS
PREZIDENTĄ**

Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus pritarė modernių krikščionių demokratų iniciatyvai pasiekti, kad visos parlamentinės partijos susitartų dėl Valstybės tarnybos įstatymo, galinčio užtikrinti valstybės valdymo stabilumą. Šalies vadovas, tęsdamas konsultacijas su parlamentinių partijų atstovais, susitiko su Modernių krikščionių demokratų sąjungos vadovais ir šios partijos atstovais Seime Vytautu Bogušiu, Egidijumi Vareikiu, Artūru Vazbiu ir Algiu Kašėta.

Pasak Modernių krikdemų sąjungos pirmininko V. Bogušio, pritariant šalies vadovui, sąjunga sieks, kad pozicija ir opozicija kartu suderintų Valstybės tarnybos įstatymo principus. Tai, kaip sakė V. Bogušis, reikštų iš esmės sutarti, koks šalies valdininkų sluoksnius keičiasi ir koks išlieka po rinkimų.

“Valstybės tarnybos pareigūnai turi jausti stabilumą, žinoti, kokiais pagrindais ir kiek laiko jie dirba”, - sakė V. Bogušis.

Modernieji krikščionys

demokratai informavo Prezidentą apie praėjusį mėnesį įkurtos opozicinių vidurio dešiniųjų partijų Politinio bendradarbiavimo tarybos veiklą ir įteikė šalies vadovui memorandumą. Jame, be kita ko, rašoma, kad Politinio bendradarbiavimo taryba “yra racionalus ir veikiantis instrumentas konstruktyviai opozicijai konsoliduoti”. Pokalbio dalyviai pasikeitė nuomėmis dėl valdančiosios Seimo daugumos siekio sujungti prezidento ir savivaldybių tarybų rinkimus.

ELTA

**LINKSMAS ŽVILGSNIS Į
NATO**

Lietuvos dailininkai karikatūristai vėl kviečia šalies piliečius nuotaikingai pažvelgti į aktualią euroatlantinės integracijos temą. Dailininkų sąjungos Medalių galerijoje atidaroma jau antroji karikatūrų konkurso “Apie NATO - linksmi” darbų paroda.

Parodoje savo darbus pristato mūsų šalies karikatūros žanro meistrai, dalyvavę Lietuvos užsienio reikalų ministerijos surengtame konkurse apie NATO ir Lietuvos stojimą į šią politinę struktūrą.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports - visas - prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

“LEADERS IN LOW COST TRAVEL”

PIGIAUSI TARPTAUTINIAI SKAMBUČIAI

skambinti į Lietuvą, 6c. JAV visą parą.

Naudotis galima pasikeitus kompanija arba per kodą. Turime planą mobiliems telefonams. Galite užsisakyti PASSPORT skambinimo kortelę, Call-Back iš Lietuvos bei asmeninius 800 nemokamus numerius.

Tel. informacijai ir užsakymams:

1-888-606-3427

www.maxitelusa.com

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35,

PUSEI METŲ - \$20,

PIRMA KLASE - \$58,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SAŠKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

MATAS REALTY

Rita P. Matienė - Broker - Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkaiquotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkaiquoras

V. R. MATAS

Vytas R. Matas - Attorney-at-Law - Advokatas

Visi teisiojai pataravimai

17938 Hefl Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530